

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Этика және әдеп
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	4.5.6.7-09-2023
Сынып:9 а.ә.б.в.г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Еңбек мәдениеті
Сабақтың мақсаты	Топта жұмыс жасау барысында ұйымшылдыққа, ауызбіршілікке жетелеу. Отансүйгіштікке баулу
Құндылықтарды дарыту	Бірігіп ақпарат іздеп, бір-бірін және өздерін бағалауға үйренеді. Әңгіме құрып, сұхбат жүргізуге дағдыланады.

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы</p> <p>Сабақтың мақсатын жеткізіп, жоспарымен таныстырады.</p> <p>Бағалау парақшалары үлестіріледі.</p> <p>Тақырыпқа байланысты түрлі мамандықтардың халыққа қызметі жайлы бейне көрсету</p> <p>Проблемалық сұрақ сабақтың тақырыбын анықтау. «Еңбек» «Жақсы жұмыс –жанға тыныс» дегенді қалай түсінесіңдер?</p> <p>Миға шабуыл:</p> <p>Барлық оқушылар өз ойларын, идеяларын ұсынады.</p> <p>.Жеке жұмыс«Еңбек адамы» мәтінін оқып,негізгі ойды анықтаңдар.Өз ойларыңды білдіріңдер</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады.</p> <p>Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Еңбекмәдениетініңтұжырымдамасы</p> <p>Еңбекмәдениеті - бұлқызметкердіңжекежәнебіртіндепдамығанқасиеттерініңжиынтығы, соныменқатаркәсіпорындыұйымдастыру, осынынарқасындаеңбекқызметіынталандырылады, үйлестіріледіжәнежүзегеасырылады.</p> <p>Жеке тұлғаныңеңбекмәдениеті</p> <p>Өндірілгенеңбекмәдениеті бар адамбірқатаркәсібибілімдергеие, оны үнемідамытады, қойылғанмақсатқаұмтылады, бірқатарміндеттердіорындайдыжәнеөзін-</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>өзі ұстай біледі. Адамның жұмыс мәдениеті көбінесе еңбек әрекетіне қатысушылардың психологиялық және әлеуметтік сапаларына байланысты. Бұған жұмысқа деген жеке мотивация, дамуға деген ұмтылыс және өзін-өзі ұстау кіреді.</p> <p>Еңбек процесіне қатысу мен біруақытта қызметке рөзінің жеке жұмыс мәдениетін дамытады. Жұмысшы тәжірибе, еңбек қорлық, парасаттылық, талдау қабілеттілігін, еңбек сүйгіштікті, жауапкершілікті және т.б. Адамның жұмыс мәдениеті қызметкердің жұмыс сапаларының жиынтығымен бағаланады.</p> <p>Сонымен, еңбек мәдениеті дегеніміз - кәсіпорындағы еңбек жағдайымен бірігіп жұмысшылар сапасының жиынтығы, онсыз еңбек қызметінің қалыптасуы мүмкін емес.</p> <p>Топтық жұмыс. Постер қорғау. 1-топ. Еңбек адамға не үшін қажет? 2-топ. Мамандық түрлерін жаз, пайдасына мысалдар келтір 3-топ. Адам бойындағы қандай қасиеттер болғанда жетістікте рге жетуге болады. Кестені стикерлермен толтыру.</p> <table border="1" data-bbox="231 1615 880 1742"> <thead> <tr> <th>Әкемнің еңбегі</th> <th>Анамның еңбегі</th> <th>Менің еңбегім</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>«Құмырсқалар» – бейнебаянның көрсету. Бейнеролик.</p>	Әкемнің еңбегі	Анамның еңбегі	Менің еңбегім							<p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p> <p>Оқушылар үш топқа бөлінеді. Әр топқа құпия хаттар жазылған конверттер таратылып беріледі. Жауабын әр топ ойлап, ақылдаса отырып айтады.</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
Әкемнің еңбегі	Анамның еңбегі	Менің еңбегім											
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Еңбек еткенде жұмыла жасау керек, сонда ғана жұмыс өнеді, яғни бірігіп істеген жүк жеңіл болады. «Бірлік бар жерде тірлік бар».</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз</p>	<p>А4, конспект</p>									

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Этика және әдеп
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	11.12.13.14.15-09-2023ж
Сынып:9 А.Ә.Б.В.Г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Ел игілігіне еңбек ет
Сабақтыңмақсаты	оқушылардың шығармашылық тұрғыдан еңбек ету қабілетін ашу және оқушыларды еңбексүйгіштікке, еңбекті бағалауға, еңбекқорлыққа, жауапкершілікке, табандылыққа шақыру.

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру Ұйымдастыру кезеңі. Оқушылармен амандасып,сабағымыз қызықты әрі тиімді өту үшін «Өзін – өзі тану» сабағының «5-Т» ережесін қайталаймыз. <i>Тәртіп, талап, тыныштық, тазалық, татулық</i> Дәйексөз «Еріншектік – күллі дүниедегі өнердің дұшпаны. Талапсыздық, жігерсіздік, ұятсыздық, кедейлік – бәрі осыдан шығады» А.Құнанбаев (Оқушылар дәйексөзді бірнеше рет қайталап, дәптерлеріне жазып,мағынасын түсіндіреді)	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Әңгімелеу Аңыз Сұрақ: Қалай ойлайсыздар, егер ағайындылар жерден шынымен алтын тапқан жағдайда өзгерер ме еді? Сіздер ата – ана болсаңыздар, балаларыңызға еңбектенуді қалай үйретер едіңіздер? Шығармашылық жұмыс, топтық жұмыс «Еңбек түбі – береке» тақырыбында шығарма	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>жазу Топпен эн айту «Армансыз күнім болмайды»</p> <p><i>1)Бақытты жанмын сонда да бірақ Көңілім кейде толмайды Алаңсыз күліп жүрген кезде де Армансыз күнім болмайды Аспанда күнде айналар түнге Арманым өлсе сол қайғы Бақытқа сенемін Армандай беремін Армансыз күнім болмайды</i></p> <p>Дәптермен жұмыс Мұғалім дәптерде ұсынылған еңбеккерлік пен жалқаулықты өзара ұқсатығы мен айырмашылығын тауып кестені толтыруды тапсырады.</p> 	<p>алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Балалар хормен эн айтады.</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте ҚБ парағы</p>
<p>Сабақ тың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Соңғы тыныштық сәті. Бүгінгі сабағымызды есімізге түсірейікші. Сабақта көрініс тапқан жақсы қасиеттер жүректерімізде сақталып, іс жүзіне асырылсын. Жақсы ой ойлайық, жақсы сөз сөйлейік, жақсы іс жасайық! Сабақтан алған әсерлерімізді жүрегімізге орналастырайық. Тыныштық, тыныштық, бар жерде, тыныштық, тыныштық бүкіл әлемде.</p> <p>Кері байланыс</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мен сабақ қызықты _____ қызықсыз болды деп ойлаймын. 2. Мен сабақта: үйрендім көп нәрсені _____ үйренгенім аз болды. 3. Мен басқаларды мұқият ___ зейінсіз тыңдадым. 4. Мен пікірсайыстарға жиі _____ сирек қатыстым 5. Мен сабақтағы өз жетістіктеріме ризамын ___ риза емеспін. Үйге тапсырма «Елің үшін еңбек қыл, отыра берме бекерге» 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Этика және әдеп
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	11.12.13.14.15-09-2023ж
Сынып:9 а.ә.б.в.г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Қарым-қатынас мәдениеті және этикет
Сабақтыңмақсаты	Адамдармен қарым-қатынас жасау кезіндегі адами қасиеттер мен адамгершілік нормалардың рөлін түсіндіре отырып, сүйіспеншілік құндылығының мәнін ашу.
Құндылықтарды дарыту	Азаматтық жауапкершілік, құрмет, ынтымақтастық

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Ой қозғау</p> <p>1. Суреттерде не көріп отырсыздар? 2. Не ерекше болды? 3. Сөздің қарым - қатынас жасаудағы рөлі қандай? 4. Тақырыпты болжап көріңіз.... Болжамдарын негіздейді</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру.</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтау сөзіндичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Қарым – қатынас дегеніміз біріккен іс- әрекет қажеттілігін туғызатын, адамдар арасындағы байланыстың дамуын орнататын күрделі көп жоспарлы үрдіс. Адамдардың танымдық хабарлар алмасуы, өзара түсінісуі, бір – бірін қабылдауы «... баланың ізгі құлықты болуы үшін оның маңайындағы адамдар, ата-ана, туған-туыстары өздері ізгі құлықты болуы тиісті. «Ұяда не көрсе, ұшқанда соны іледі»</p>	<p>Ақпараттық мәтінмен жұмыс</p> <p>Дескриптор -қарым қатынас</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>«Серпілген сауалдар» әдісі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Мәдениет» сөзін қалай түсінесіңдер? 2. Жалпы «Сөйлеу» кімдерге тән қасиет? 3. Қалай ойлайсыздар? Ауызекі сөйлеу және жазба тілді бір-бірінен қалай ажыратамыз? 4. Тілдің маңыздылығы? <p>Шығармашылық жұмыс.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адамның шын ықыласпен істеген іс-әрекеттері қандай сезім туындайды? 2. Сөздің қарым-қатынас жасаудағы рөлі қандай? 3. Сыпайы, дәрекі сөйлеу арқылы көрсет, түйін жаса. 4. Әдепті сөйлеудің адами қарым-қатынасқа ықпалы қандай? 5. жақсы, жаман қасиет арқылы қарым – қатынас жасау, түйінде. 6. Адами қарым-қатынас жасау мәдениетіне нелер жатады <table border="1" data-bbox="231 920 879 1312"> <thead> <tr> <th colspan="5">Қарым – қатынастың типтері</th> </tr> <tr> <th>Манипулятивті</th> <th>Диалогты</th> <th>Императивті</th> <th>Іскерлік</th> <th>рухани</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>«Эйлер шеңбері» әдісі</p> <p>Қарым-қатынас типтері бойынша негізгі идеяларды жинақтап, саралау.</p> <p>Идеялар жинақталып, сараланады</p> <p>А-4 параққа Эйлер шеңбері сызылып, кезекпен идеялар талқыланып, жазылады. Не? Қалай? Неге? Нәтиже? деген Мәселер бойынша идеялар сараланады.</p>	Қарым – қатынастың типтері					Манипулятивті	Диалогты	Императивті	Іскерлік	рухани						<p>мәдениетінің ерекшеліктерін анықтайды;</p> <p>сипаттама береді;</p> <p>Дескриптор - қарым-қатынас мәдениетінің маңыздылығы на талдау жасайды;</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
Қарым – қатынастың типтері																			
Манипулятивті	Диалогты	Императивті	Іскерлік	рухани															
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Кері байланыс</p> <p>Табыс сатысы» әдісі: сатының суреті, сатының</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 - баспалдағы Мен..... БІЛЕМІН 2 - баспалдағы Мен..... ТҮСІНЕМІН*, 3 - баспалдағы Мен..... ЖАСАЙ АЛАМЫН 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгенін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>															

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Этика және әдеп
Мектеп:	«Қызылсенгір жалпы білім беретін мектеп»
Педагогтің Т.А.Ә.	Қанаева С.М.
Күні:	18.19.20.21.22-09-2023ж
Сынып: 9 А.Ә.Б.В.Г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділік
Сабақтың мақсаты	оқушыларға адалдық пен әділдіктуралы түсінік беру; олардың құндылық ретін дегімәнін ұғындыру.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Ой шақыру Әңгімелесу</p> <p>Сабақтың тақырыбын ашу үшін оқулықта «Ойланайық, пікірлесейік» атты айдармен берілген мына сұрақтар төңірегінде әңгіме жүргізіледі:</p> <p>Адал дос дегенді қалай түсініесіңдер? Әділ болға ұмтылуға адамға не үшін қажет? Адал болу кезкелген адамның қлынан келе ме? Неліктен? Әділ болу оңай ма? Адал болудың ад</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады.</p> <p>Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Зерттеу мен талдау</p> <p>«Оқы, талда, бөліс»-мәтінмен жұмыс</p> <p>1-топ: Шортанбай Қанайұлы өмірі</p> <p>2- топ : Шортанбай: «Әділ деп соны айтыңыз, тураны қисық бұрмаса»</p> <p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Әділ деп соны айтыңыз, тураны қисық бұрмаса.</p> <p>Әділдік — ізгіліктің ірге тасы. “Кімде-кімнің әділдігі жоқ болса, оның ұяты да жоқ” (Абай).</p> <p>Әділдік уақыт ағынында өзгеріп отырады.</p> <p>Оның алғашқы түріне көне қоғамдағы “жазалаушы әділеттілік” деген жатады. “Қанға</p>	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	<p>https://kk.wikipedia.org/wiki/%D3%98%D0%B4%D1%96%D0%BB%D0%B4%D1%96%D0%BA</p> <p>Ақпараттық мәтін</p>

<p>қан, жанға жан”, талион, кек алу принциптері ілкі санада әділдік саналды. Қылмыс пен жаза, әрекет пен айыптау мәселелері әділдіктің осы түсінігімен түбірлес.</p> <p>Қоғамдағы меншікті қатынастардың қалыптасуына байланысты жазалаушы әділдіктің орнына оны тепе-теңдіктүрғыдан түсіну алдыңғы қатарғашықты. Қоғамдық байлықты барлығына бірдей үлестіруі деясы әділдік талабына айналды.</p> <p>Бұл ұран желеуі менталай қан төгістер, революциялар, бүліктер жүріп жатты.</p> <p>Әлеуметтік әділетті орнатамыз деген желеумен бірағырға жуық коммунистер өз халықтарына бақытсыздық келді. Социализм қоғамы “байлық — бұл әділетсіздік, ол кісіні аздырады, адам неғұрлым кедей болса, оның руханилығы жоғарылай түседі” деген жаңсақ пікірді құлаққа құйып келді.</p> <p>Шын мәнісінде, қабілеті мен білігі тең емес адамдарға мүлкті бірдей үлестіріп беру әділетсіздіктің айналысқан көрінісіне жатады.</p> <p>Мұндай түсінік әлеуметтік жарлыққа әкеп соғады. Алайда, әлеуметтік теңдік — өркениетті қоғам құрудың басты шарты.</p> <p>Пікірің қажет «Әділ деп соны айтыңыз, тураны қисық бұрмаса? оқушылардың пікірін тыңдау. Оқушылар пікірлерін білдіреді, тұжырым жасайды</p> <p>IDEA әдісі бойынша ««Әділ деп соны айтыңыз, тураны қисық бұрмаса?»» ақынның әділдік тақырыбындағы сөзіне топтар жұмыс жасай отырып, өз ұстанымдарын қорғайды</p>	<p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Оқушыларға екі түрлі жағдаяттық тапсырма ұсынылады.</p> <p>Әр жағдаяттың шешімін талқылайды; өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзің-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>IDEA әдісі ҚБ парағы</p>								
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="231 1480 595 1563">I-Identify) - мәселенің себептерін анықтау</td> <td data-bbox="600 1480 884 1563"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="231 1563 595 1675">D (Describe) - сәйкесінше дәлелдерді сипаттау</td> <td data-bbox="600 1563 884 1675"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="231 1675 595 1823">E (Explain) - осы себептердің мәселеге қалай ықпал еткенін түсіндіру</td> <td data-bbox="600 1675 884 1823"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="231 1823 595 1980">A (Analyze) - осы себептердің маңыздылығына талдау жасау</td> <td data-bbox="600 1823 884 1980"></td> </tr> </table>	I-Identify) - мәселенің себептерін анықтау		D (Describe) - сәйкесінше дәлелдерді сипаттау		E (Explain) - осы себептердің мәселеге қалай ықпал еткенін түсіндіру		A (Analyze) - осы себептердің маңыздылығына талдау жасау				
I-Identify) - мәселенің себептерін анықтау											
D (Describe) - сәйкесінше дәлелдерді сипаттау											
E (Explain) - осы себептердің мәселеге қалай ықпал еткенін түсіндіру											
A (Analyze) - осы себептердің маңыздылығына талдау жасау											
<p>Шығармашылық тапсырма «Әділдік – адамдықтың белгісі» тақырыбында</p>											

	шағын әңгіме жазындар			
Сабақтың соңы	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Әділ болу – адам мінезіндегі бағалы қасиет;</p> <p>АДАЛДЫҚ – адам бойындағы таза ниет, бағалы қасиет, адамның сана- сезімі. Қазақтың адалдық жайында өзіндік пайым – түсінігі туралы Ұлы Абай : «Алдау қоспай, адал еңбегін сатқан, қолы өнерлі қазақтың әулиесі сол », -дейді.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>- Сабақтан қандай әсер алдың?; Өзіңе сабақтан қандай ой түйдің?</p> <p>Үйге тапсырма</p> <p>«Менің түсінігімдегі - ақиқат» тақырыбында өз бастарынан өткен оқиғаға шығарма жазу.</p>	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Этика және әдеп
Мектеп:	«Қызылсөңгір жалпы білім беретін мектеп»
Педагогтің Т.А.Ә.	Қанаева С.М.
Күні:	25.26.27.28.29-09-2023ж
Сынып:9 а.ә.б.в.г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Өзіңнен есеп алу: жасағандарым пайдалы болды ма?
Сабақтың мақсаты	Оқушыларға ұлы ақынымыздың адам өмірі туралы философиялық ойлары туралы түсінік беру, ақынның ақылды, ақылсыз кісі туралы берген түсініктерін балаларға жеткізу, ұғындыру.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру 1. Құнды сөз Абай тіліндегі көркем сөз айшықтарын тауып, ақынның сөз саптауының ерекшеліктерімен танысу, ақынның қазақтың әдеби тілінің дамуына қосқан үлесін тану. (Әдебиет теориясы: өлеңнің тілі, композициялық құрылысы, образ, стиль, т.б.) 2. Құнарлы ой Шығармадағы Абайдың оқырманның көңілінде сараланып, екшеліп қалған ойлы, тұшымды, ұтымды, құнарлы ой оралымдарын табу, олардың мән-мағынасын танып-білу, талдау, зерттеу. Ойтолғау Абай өлеңдерінің құрылысына:	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаусәндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	«Жаныңда жүр жақсы адам» тақырыбында шағын әңгіме жазуға тапсырма беріледі. Жақсы мінез, жылы сөз-жан дәруі, Жігіттің мұны керек аңғаруы. Бейпіл сөйлеп, тік мінез танытқанның Тіптен оңай адасып, сандалуы. Мінездер бар жақсы-жаман, әр алуан. Әдептілік әділдіктен нәр алған. Кең болғанның кем болғанын көрмедім, Теңізге ұқсап тасып жатқан шараңнан. Сұхбат.	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>1 сұрақ: Ішкі сұлулық дегенді қалай түсінесіңдер?</p> <p>2 сұрақ: Сыртқы сұлулық пен ішкі сұлулықтың қандай айырмашылығы бар?</p> <p>3 сұрақ: Ішкі сұлулықты қалай көруге болады? Жаны сұлу адамның бойында қандай қасиеттер болуы қажет екенін түсінеді.</p> <p>2. Шығармашылық жұмыс, топтық жұмыс.</p> <p>Дәптермен жұмыс:</p> <p>1 топ: 1 тапсырма «Жаны сұлу адамды сипаттау»</p> <p>2 топ: 2 тапсырма: «Сұлулық», «Жан сұлулығы» түсініктеріне анықтама беру</p> <p>3 топ: 3 тапсырма: Берілген сөздерден адамның жан сұлулығын көрсететін құндылықтар мен қасиеттерді таңдап бөліп алу</p> <p>Топта жұмыс істеуге дағдыланады, ойларын еркін ортада талқылауға ашылады, басқалардан кем болмауға тырысады.</p> <p>Дәйек сөз.</p> <p>Жақсы мінез – бүкіл өміріңнің сарқылмас байлығы./Уильям Гэзлит/</p> <p>Шығармашылық жұмыс. Сахналау.</p> <p>Карточкалардағы тапсырмалар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сыйлаған гүл шоғын қабылдау кезіндегі қуаныш; 2. Достарыңмен қоштасу кезіндегі мұң; 3. Жақын адамыңмен кездесу кезіндегі шаттық; 4. Өз досыңның жеңісіне мақтаныш; 	<p>қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады</p>	<p>ҚБ</p> <p>«Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірім елі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Кері байланыс</p> <p>«Үш жағымды сәт» стратегиясы. Оқушыларға сабақтың барысында орын алған үш жағымды сәтті, яғни, тапсырманы орындауда болған үш жағдайды және келесі сабақта олардың жұмыстарын жақсартуға түсуге керек болатын бір әрекетті атау ұсынылады.</p> <p>Жалғастырыңыз:</p> <p>Маған ... қызықты болды</p> <p>Бұл ... қиындық туғызды</p> <p>Осы ... мені ойландырды</p> <p>Үйге тапсырма «Өзіңнен өзің есеп ал»</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлері мен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Азаматтық және патриотизм
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	2.3.4.5.6-10-2023ж
Сынып: 9 А.Ә.Б.В	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Өзгені өзіңдей сыйла
Сабақтыңмақсаты	Адамгершілік, сыйластық, өзіне, өзгеге деген құрмет сезімдерін оятады.

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру «Өзінді жұрт сыйласын десең, алдымен өз - өзінді сыйла» -Өзінді сыйла -Өзгені сыйлау сөздерінің мағынасын ашу Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Кластер әдісі. «Өзінді сыйлау дегеніміз»? осы сұраққа бойындағы 10 қасиетті жазу Тапсырма Арыстан, арыстан екенін білдіру үшін аңдарға тәкаппарлана қарамайды ғой, оның жаратылысы мен мінезіне қарап аңдар өздері мойындайды. Қоян қанша тәкәппарланса да, арыстан болмаған соң, амал не сырт көзге қоян болып қала береді. Дегенмен, адам аласы ішінде, мал аласы сыртында. Дәйексөз «Сыйласаң сыйысымды боларсың» Халық мақалы Оқушылар дәйексөзді дәптерге жазып, мағынасын ашып, өз ойларымен жеткізеді. Тапсырма В.Сухомлинскийдің «Адам болып	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады ҚБ «Мадақтау сэндвичі»	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар Суреттер Тірек-

	<p>қалу» әңгімесіне талдау жасайды.</p> <p>Сұрақтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәтіннен қандай ой түйдіңдер? Екі ананың арманы орындалды ма? Қалай? 2. «Қара шашты ананы бақыт айналып өтті» деуге бола ма? Неліктен? 3. Қара шашты ананың тәрбиесіндегі данышпандық неде? 4. Ақ шашты анаға қалай көмектесуге болады? 		<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ арағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Озінді сыйлау дегеніміз ол - адамның жүріс-тұрысы, жан тазалығы және тан тазалығы. Егер адам алдымен өз-өзіне қарап, таза жүрсе, киімді де жарасымды кигенде, өзі үшін арқашан ізденіп білімді болса, әрине ол жан жағындағыларға сыйлы болады.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>«Аяқталмаған сөйлемдер» әдісінде: Мен бүгін білдім... Мен бүгін сезіндім... Мен келесі сабақта білгім келеді ...</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Азаматтық және патриотизм
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	9.10.11.12.13-10-2023ж
Сынып: 9 А.Ә.Б.В.Г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Әлеуметтік жауапкершілік
Сабақтыңмақсаты	Азаматтық қоғамдағы азаматтардың мамандығына қарай мәртебелерін құрметтеуге және өз мәртебесін орынды пайдалануға, халқына адал қызмет етуге дағдыландыру.

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Қызығушылықты ояту.Презентациялық көрсетілім Жеке мәртебе(статус) - бұл адамның жеке қасиеттерімен қалай бағаланатынына байланысты шағын немесе негізгі топта алатын позиция. Әлеуметтік мәртебе – адамның үлкен адамның өкілі ретінде автоматты түрде алатын орны әлеуметтік топ(кәсіби, сыныптық, ұлттық). Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Ой талқы. Қазіргі қоғам үшін адамдардың тұрақты қарым-қатынасы сипатталады. Адам түрлі әлеуметтік топтарда - оның отбасында, жұмыста, мектепте болуы мүмкін. Олардың әрқайсысында оның әр түрлі міндеттер мен функциялары, сондай-ақ белгіленген құқықтарды қолданумен байланысты белгілі бір лауазымға ие. Бүлережесәйкескеледі Әлеуметтікстатус адам. Кестемен жұмыс Әлеуметтік топ : адамның әлеуметтік мәртебесі оның ұстанымымен, келісімшарт бойынша құқықтар мен міндеттердің ерекшелігімен,	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады ҚБ	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар

	<p>өкілеттіктер, артықшылықтар, жалақы деңгейімен сипатталады</p> <p>Әлеуметтік роль -Ол адамның әлеуметтік мәртебесі мен қоғамның әлеуметтік жағдайы мен қоғамдастығына байланысты мінез-құлық белгілерінің үйлесімі ретінде, ол өзара әрекеттеседі. Ол байланыстыратын адамдар бұл әлеуметтік рөлді тиісті топтағы адамның тиісті ұстанымы ретінде қарастыруда. Сонымен қатар, бұл рөл, әдетте, айналадағы адамдардың пікірлерінің әсерінен қалыптасады.</p> <p>Әлеуметтік роль Әлеуметтік статус</p> <p>Олардың арасында қандай ортақ бар?</p> <p>Адам әлеуметтік мәртебеге ие болуға байланысты әлеуметтік рөл атқара бастай алады - және керісінше</p> <p>Олардың арасындағы айырмашылық неде?</p>	<p>толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>«Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Әлеуметтік рөл - белгілі бір әлеуметтік ұстанымға ие жеке адам үшін нормативті қолданатын мінез-құлық үлгісі болып табылатын, салыстырмалы тұрақты және іштей байланысты әрекеттер жүйесі. Кері байланыс «Алма ағашы» әдісі Жасыл түсті алма – мен бүгін бәрін жақсы орындадым деп ойлаймын: менің көңіл – күйім көтеріңкі. Қызыл түсті алма – мен тапсырманы орындай алмадым, көңіл – күйім жоқ.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Азаматтық және патриотизм
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	16.17.18.19.20-10-2023ж
Сынып:9А.Ә.Б.В.Г	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Ертеңгі жастар қандай болмақ?
Сабақтыңмақсаты	Оқушыларды еліміздің жарқын болашағына, гүлденуіне үлес қосуға, өмірлік қағидаттарды нық ұстануға дағдыландыру

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p><i>...Мен сенемін жастарға. Алаш атын аспанға Шығарар олар бір таңда, Мен жастарға сенемін! М.Жұмабаев</i></p> <p>Қазақтың дарынды ақиық ақыны, педагогы М.Жұмабаев ағамыз «Мен жастарға сенемін!» деп келешек ұрпаққа үлкен сенім артқан еді. Мағжанның жыры қазақ жастарына жігерлі рух, қайраттылық берді. «Мен жастарға сенемін» өлеңі жай оқып, жаба салатын өлең емес, өлеңнің тәрбиелік мәні зор. Ақиық ақынның бұл өлеңінде нағыз қазақ қандай болу керек екендігін, түп-тұлғасын айқын суреттеген.</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Мәтінмен жұмыс. Ұлт болып ұйысып, ел болып еңсемізді көтерген кезеңде қолға алар ісіміздің бірі – ұрпақ тәрбиесі болды. Халқымыздың болашағы – бүгінгі ұрпағы. Бүгінгі таңда мемлекетіміз өз тәуелсіздігін алып, өзінің дербес мемлекеттілігін қалыптастыруда. Болашақ мемлекетіміз ұрпаққа деген сабақтастықтан туындайтын дүние болғандықтан, әр халықтың болашағы жастарына тәуелді екені даусыз мәселе. Егер бүгін жастар өз халқының рухымен</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>тәрбиеленіп өспесе, онда елдің келешегі бұлыңғыр болмақ. Өйткені, ұлттың барша мұрасы жастарға аманат етіледі. Ал, жастар оны сақтамаса және өзінен кейінгілерге тапсырып кетпесе, біртіндеп ұлттың атауы да өшіп жоғалмақ.</p> <p>Қай ғасырда болсын ұлт өмірін өркендетуші саналы да салауатты, ұлтжанды, рухы биік парасатты ұрпақты тәрбиелеу – қоғам алдындағы басты міндеттердің бірі. "Ел боламын десең, бесігіңді түзе",-дегендей, еңсесін енді ғана көтеріп келе жатқан біздің еліміз үшін дарынды, білімді, жігерлі ұрпақтардың орны бөлек. Расында, бүгінгі жас – ертеңгі елдің тірегі, келешектің келбет емес пе? Сол себепті олардың білімді, алғыр, бәсекеге қабілетті болып өсуі ел дамуындағы аса маңызды фактор.</p> <p>Кластер әдісі. Еліміздің ертеңі, мемлекетіміздің жарқын болашағы білімді де білгір жастардың қолында. Елдің ертеңгі сенімі де жастардың мойнында. Қай заманда болмасын қоғамның қозғаушы күші – жастар.</p> <p>Биопөэма әдісі. Үкілі үміт таймасын халқым басыңнан, Мол бақыт күтем жас ұрпақ сеннен жасырман. Басқаны қайдан ұлылық күтем өз басым, Басталған мынау бәйтерек жаңа ғасырдан «Біз күш-қайратымызды, жастық жігерімізді тәуелсіз Қазақстанның дамуына жұмсаймыз. Ұлттық мүдде қағидасын сақтау мен ұлттық экономиканы – көтеру басты мақсатымыз»</p> <p>Заманның заңғар тұлғаларының бірі - Мыржақып Дулатов: «Алыстан алаш десе, аттанамын, қазақты қазақ десе мақтанамын», - деп айтқанындай арыстандай айбатты, жолбарыстай қайратты жастарымыз жаңа идеяларды жүзеге асырып, өміршең істердің бастауында тұрғанда бүгінгі жас ұрпақпен эрқашанда мақтанамыз.</p> <p>«ПОПС формуласы» Бірінші сөйлем: «Менің ойымша,....» Екінші сөйлем: «Себебі, мен оны былай түсіндіремін...» Үшінші сөйлем: «Оны мен мына фактілермен, мысалдармен дәлелдей аламын....» Соңғы сөйлем: «Осыған байланысты мен мынадай қорытынды шешімге келдім...»</p>	<p>қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	--	--	---

<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Еліміздің ертеңі, мемлекетіміздің жарқын болашағы білімді де, білгір жастардың қолында. Жастар алдыңғы буын ағалардың жолын лайықты жалғастырып, өздерінің сенімді ізбасар екенін дәлелдеуде. Қай заманда болмасын қоғамның қозғаушы күші – жастар.</p> <p>Кері байланыс -Сабақта қызықты болған тұстары? -Сабақта түсігенім -Қиын болған тұстары</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>
-----------------------------	---	---	--	---------------------

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Азаматтық және патриотизм
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	18.23.24.26.27-10-2023ж
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Ынтымағы жарасқан ел
Сабақтыңмақсаты	ҚР ның көп ұлтты мемлекет екенін нақтылай отырып, оқушыларды ұлтжандылыққа, бауырмашылдыққа, сүйіспеншілікке баулу

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Қызығушылықты ояту Суретте не көріп тұрсыздар?</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу. Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Сұрақ – жауап кезеңі</p> <ol style="list-style-type: none"> Қазақстан Республикасы қашан тәуелсіздігін алды? (1991 ж. 16 - желтоқсанда) Ең алғашқы елбасы сайлауы қашан болды? (1991 жылы 1 желтоқсанда - Президенттің сайлауы болды) 1 - желтоқсан қандай күн? (Тұңғыш Президент күні) Қазақстанның жаңа конституциясы қашан қабылданды? (1995 жылы 30 тамызда) <p>- Қазақта ырыс қайда барасың десе? - Ынтымағы жарасқан елге барам деген нақыл</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды. Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p>

	<p>сөз бар. Ақпараттық органайзер. Республикамызға басқа ұлт өкілдерінің келген уақыттарымен, оқиғалар тарихын енгізу.</p> <table border="1" data-bbox="231 342 882 551"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>											<p>қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Тірек-сызбалар Кесте ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау «Бірлігі жоқ ел тозады, бірлігі күшті ел озады» дейді қазақ мақалы. Кері байланыс Н.Айтов «Бір шаңырақ астында» Бір шаңырақ астында, тату-тәтті ойнаймыз, Бірге ішеміз асты да, Бірге сайран құраймыз. Көзімізді жұмып, еркін жайғасамыз. Бүгінгі күннен алған жақсы сөздерді ,ойларды жүрегімізге жеткізіп, көкейімізге түйіп алайық. Көзімізді ашайық.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>										

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	10.08.09.06.07-11-2023
Сынып:9	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Әлеуметтік желілердегі блогерлер
Сабақтыңмақсаты	Әлеуметтік желілердің түрлерімен таныса отырып жағымды, жағымсыз жақтарына баға береді
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-бірінедеген құрмет көрсетуіне, ынтымақтастыққа баулу

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар				
Сабақтың басы	<p>Ой шақыру</p> <p>Суреттен нені байқадық? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер				
Сабақтың ортасы	<p>Ой шақыру Ең алдымен, танымал әлеуметтік желілерді анықтайық. Бұлар Facebook және Twitter- тан Tumblr және Instagram- ге дейін барлығын қамтиды. Олар әрқайсысы пайдаланатын және ең белсенділігін көретін адамдар.</p> <p>Кесте толтыру.Әлеуметтік желілердің атқаратын қызметі қандай?</p> <table border="1" data-bbox="231 1933 890 2040"> <tr> <td>Тиімді жағы</td> <td>Тиімсіз жағы</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table> <p>Анонимді әлеуметтік желілер</p>	Тиімді жағы	Тиімсіз жағы			<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін
Тиімді жағы	Тиімсіз жағы							

	<p>Жасөспірімдерге арналған әлеуметтік желілер Әлеуметтік желілерді ортақ пайдалану Халықаралық әлеуметтік желілер Tinder-рухты әлеуметтік желілер Әлеуметтік желілерді ортақ пайдалану</p> <p>Сұрақтар Әлеуметтік желіні қалай, қандай жолмен пайдалану арқылы осындай нәтижеге жеттіңіз? Әлеуметтік желілерді қай уақыттан бастап белсене пайдалана бастадыңыз? Әлеуметтік желідегі қазақ контенттеріне, парақшаларына көңіліңіз тола ма? Жоғарыда айтып өттіңіз, адамдарға білім беретін каналды қайта іске қосу деп. Алда тағы қандай жоспарларыңыз бар?</p>	<p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Бүгінгі таңда әлеуметтік желілер адам өмірінің айырылмас бөлігіне айналып кетті. Қазіргі күні әлеуметтік желілер, блог жүргізуге арналған платформалар, сайттар көп. Кері байланыс</p> <p>Жалғастырыңыз:</p> <p>Маған ... қызықты болды</p> <p>Бұл ... қиындық туғызды</p> <p>Осы ... мені ойландырды</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар-11

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	17.15.16.13.14-11-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Кибербуллинг
Сабақтың мақсаты	Кибербуллингтің не екенін және оның зардабының қандай болатыны туралы біледі
Құндылықтарды дарыту	Жалпыға бірдей еңбек қоғамы: Еңбек өнімділігін арттыру, қоғам, мемлекет еңбек арқылы дамитынын түсіндіреді.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру Суретке қарап ойыңыз? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Тапсырма №1. Бейнетаспа көреді. STOP кадр әдісімен талқылау жүреді. Мәтінмен жұмыс. Интернеттің қолдану аясы кеңейген сайын	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды. Оқушы өз жұмыстарының	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп	Ақпараттық мәтін

	<p>ақпараттық кеңістікте адамның қауіпсіздігіне байланысты небір терминдер өмірге келуде. Бұл терминдердің пайда болуына жаңа факторлардың ықпалы бар. Соңғы жылдары ғаламторда балаларға жасалатын зорлық-зомбылықтың көбейгені көңілге алаңдаушылық тудырады. Ғалымдар осы құбылысты "кибербуллинг" деп атады. Буллинг пен кибербуллинг баланы өз-өзіне қол жұмсауға дейін жеткізеді. Қазіргі таңда еліміздегі жасөспірімдердің 12 пайыздайы осы кибербуллингтен зардап шегеді екен.</p> <p>Осы мәселе турасында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев былтырғы «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: іс-қимыл кезеңі» атты Қазақстан халқына Жолдауында «Балаларды кибербуллингтен қорғау жөніндегі заңнамалық шараларды қабылдайтын кез келді. Балалар құқын қорғау жөніндегі басқа да шараларды күшейту керек», деген болатын. Бүгінде жат ағымның жетегінде кеткен жастардың басым көпшілігін де осы кибершабуылдың құрбаны деп қарауға болады.</p> <p>Кибербуллинг – интернет, әлеуметтік желі, түрлі сайт арқылы қоқан-лоқы көрсету. Жәбірлеуші телефонмен хабарласып немесе әлеуметтік желіде жазып, адамды қорқыта алады. Кибербуллинг жасаушы ауызша немесе белгілі бір фото, видео жариялап, қорлауы мүмкін.</p> <p>Осы күні ғаламторда баланың өз-өзіне, жақындарына, туыстарына қол жұмсауына итермелейтін ойындар да аз емес. Бұдан бірнеше жыл бұрын кибербуллингтердің "жемісі" саналатын «Көк кит», «Тыныш үй», «Мені сағат 04:20-да оят», «Қызыл жапалақ», «Киттер мұхиты», «Құс жолы», «NaN», «F57» сынды ойындар дүние жүзін дүрліктіргені белгілі. Енді осындай қауіпті ойындардың қазақ тілінде де пайда бола бастағаны жұртшылықты алаңдатуда.</p> <p>Кибербуллинг өз құрбанына тәулігіне 24 сағат бойы тыным бермейді, жасөспірімнің өзінің қорғаусыз қалғанын сезінтіп, ауыр психологиялық күйге ұшыратады. Жасөспірім өзін кім аңдып жүргенін білмейді және қауіпті ұлғайтып көрсетуге бейім келеді.</p>	<p>қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Кибербуллинг – адамды интернетте, мысалы әлеуметтік желілерде қорлау немесе қудалау.</p>	<p>Тақырып бойынша не</p>	<p>Оқушылар бағалай</p>	<p>A4,</p>

	Кері байланыс Жалғастырыңыз: Маған ... қызықты болды? Бұл ... қиындық туғызды? Осы ... мені ойландырды?	білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды	конспект
--	--	---	--	----------

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-12

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	24.22.23.20.21-11-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Белсенді және пассивті кірістер
Сабақтың мақсаты	Пассивті және белсенді тасымалдаудың ұқсастығы мен айырмашылықтарын
Құндылықтарды дарыту	Өзіне және айнала дағғыларға құрметпен қарау, пәнге деген қызығушылығын арттыру.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар		
Сабақтың басы	Сабақтың тақырыбы мен мақсаттарын бірлесіп ашу Түсіну. Топтарға бөлу - пассивті және белсенді тасымалдау сызбаларының бейнесі бар көп түсті карталарды таратады. Балалар топтарға бөлу түстерге негізделген деп, қателесіп, шын мәнінде көрсетілген диаграммаларға сәйкес деп санайды. Бұл команда құруда өз үлесін қосады. Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер		
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Банк операциялары Бейнесабақты көреді, өзіне қажетті мағлұматты дәптерге түртіп алады. Банк операцияларын «РЕТТ формуласы» әдісі анықтайды. <table border="1" data-bbox="247 1742 885 1982"><tr><td>Расе (Қарқын) Өзгерістер қаншалықты жылдам жүрді? Жылдам, баяу, бірізді, бірізсіз?;</td><td></td></tr></table>	Расе (Қарқын) Өзгерістер қаншалықты жылдам жүрді? Жылдам, баяу, бірізді, бірізсіз?;		Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар
Расе (Қарқын) Өзгерістер қаншалықты жылдам жүрді? Жылдам, баяу, бірізді, бірізсіз?;						

	<p>Extent (Масштаб) – өзгерістер қаншалықты елеулі/ауқымды болды? Елеулі, елеусіз, жаппай, революциялық?;</p> <p>Turning points (Бетбұрысты сәттер) – сабақтастық табиғатынан өзгеріс сипатына ауысатынқандай да бір сәттер бар ма?;</p> <p>Trends (Үрдістер) – ұзақ уақыт кезеңінде прогрестен регреске қарай өзгеру үлгісі болды ма?)</p>		<p>қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақ тың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Біз білетін сауатты адам әріп танып, қолына қалам ұстай алады. Әріп таныған адам мәтін оқып, оның мағынасын түсіне біледі. Оқыған адам өзі шимақтап, біртіндеп жазуды үйренеді. Бұл – мектеп табалдырығын аттаған кез келген бала машықтанатын қабілеттер.</p> <p>Кері байланыс</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бүгінгі сабақ мазмұны түсінікті ме? 2. Не түсініксіз? 3. Нені білгіңіз келеді? 4. Мақсатымызға жеттік пе? 		<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-13

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	01.29.30.27.28-11-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Отбасылық бюджеттің түрлері
Сабақтың мақсаты	Отбасындағы жеке және ортақ мақсаттары, жеке және ортақ міндеттері, жеке және ортақ жауапкершілік, т.б. осы сипаттағы мәселелер өте маңызды.
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру Суретке қарап тақырыпқа болжам жасаңыз. Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу. Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Ой шақыру. Үнемшіл адам тиыннан теңге құрайды, ысырапшыл табыс тапқанмен тақырға отырады. Қаржыгерлер тұлғаның табысты болуы тікелей өзіне байланысты екенін айтады, яғни басты мәселе – жоспарда. Мәтінге жұмыс Отбасы бюджеті – отбасы кірісі мен шығысын есептей отырып жасалған қаржылық жоспар. Қаржы жоспарын дұрыс құру мен нақты орындау отбасы мүшелеріне тікелей қатысты. Мамандар отбасының қаржылық жоспарын	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды. Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>құру сіз таңдаған бюджет түріне байланысты екенін айтады, яғни алдымен бюджет түрін анықтап алған дұрыс. Оған төмендегі 3 категория кіреді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бірлескен отбасылық бюджет; 2. Бөлек отбасылық бюджет; 3. Араласқан отбасылық бюджет. <p>Бірлескен отбасылық бюджет деп – ерлі-зайыптылардың кірістерін бірге жинақтап, қаражатты барлық отбасы шығыны мен жеке шығындарға жоспарлы түрде жұмсауын айтамыз. Көп отбасылар осы тәсілді қолданады.</p> <p>Бөлек отбасылық бюджетте әр отбасы мүшесі өз табысына жеке иелік етеді. Мұндай отбасылар батыс мемлекетінде жиі кездеседі. Олар бір-біріне қаржы жағынан тәуелді болғысы келмегендіктен, отбасы шығынын жеке төлейді, тек аса көп қаражат қажет шығындарда ғана бірлесіп шешім қабылдайды.</p> <p>Араласқан отбасылық бюджет – бірлескен және бөлек отбасылық бюджет сипатына ие қаржылық жоспар. Бұл жерде отбасы мүшелері бірлесіп ақша жинайды, алайда оған барлық табысын бермейді, алдын-ала келісіп жоспарланған соманы ғана жинап отырады. Ал табыстың қалған бөлігін өз қалауынша жұмсайды.</p> <p>Әдетте отбасылық бюджетті есептеу барысында келесі айда жұмсалатын шығын мен кіріс назарда болады. Осы орайда барлық отбасы шығыны, балаларды қамтамасыз ету, отағасының және әйелінің жеке шығынынан бөлек, жуық арада болуы мүмкін тосын жағдайға қаржы қарастырған дұрыс.</p>	<p>қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Отбасы шаруашылығын, әсіресе, отбасылық бюджетті жоспарлау және басқару істерінің дұрыс және үйлесімді тұрғыда үздіксіз жұмыс жасауын қамтамасыз етудің сол отбасы үшін де, тұтастай еліміз үшін де маңызы аса зор.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>«Таңдау» әдісі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мен сабақ қызықты _____ қызықсыз болды деп ойлаймын. 2. Мен сабақта: үйрендім көп нәрсені _____ үйренгенім аз болды. 3. Мен басқаларды мұқият _____ зейінсіз 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

	<p>тыңдадым. 4. Мен пікірсайыстарға жиі _____ сирек қатыстым 5. Мен сабақтағы өз жетістіктеріме ризамын _____ риза емеспін.</p>			
--	---	--	--	--

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқашерзімді (сабақ) жоспары-14

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	08.06.07.04.05-12-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Отбасы бюджетін жоспарлау
Сабақтың мақсаты	Оқушылар отбасының маңыздылығын дәлелдеуге, отбасы мүшелерінің функционалды қрөлін талдауға үйренеді. Отбасы қаражатын үнемдеу туралы қарапайым экономикалық түсініктер қалыптастырады.
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне тәрбиелеу.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Топқа бөл: 1) «Ахметовтар» отбасы 2) «Оспановтар» отбасы 3) «Асқаровтар» отбасы Жұмыс ережесін келісу Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз! Уақытты үнемдейміз! Нақты, дәл жауап береміз! Сабақта өзіміздің шапшаңдығымызды, тапқырлығымызды көрсетеміз! Сабаққа белсене қатысып, жақсы баға аламыз! Топ ережесі: Бір-бірімізді тыңдаймыз десек 1 рет шапалақтаймыз! Ұйымшыл боламыз десек 2 рет шапалақтаймыз! Белсенділік танытамыз десек 3 рет шапалақтаймыз! Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	«Ойластыр» айдары Мұғалім тақтадағы суретті көрсетеді. Оқушылар осы суретті көргенде ойларына не түсті, соны 1 минут ішінде жазады. Сосын сол сөзді не үшін жазды түсіндіреді. Егер оқушылар сөздерінің ішінде ерекше сөздер болса, сол сөзді не үшін жазды, бұл тақырыпқа (не айтылған сөзге қандай қатысы бар) соны айтып беруі керек «Ақшаны сыйласаң ол да	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындылар	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>сені жақсы көреді»немесе «Тиыннан сом құралады» деген мақалдар біздің бүгінгі сабағымызға қатысты айтылғандай. Отбасы бюджеті дегеніміз – бұл әдетте кесте түрінде бір айға жасалатын отбасылық кірістер мен шығыстардың есебі, отбасылық баланс</p> <p style="text-align: center;">Тұрақты КІРІСТЕР Ауыспалы</p> <p>Біздің барлығымыздың отбасымыз бар. Біз онда тәрбиеленеміз, демаламыз, еңбек етеміз, барлық қуаныш пен қиыншылықты бірге бөлісеміз. Барлығының ортақ ісі – отбасын дұрыс ұстап, әр мүшенің дамуына мүмкіндік туғызу. Отбасындағы шаруа ақылдасып шешіледі. Отбасы табысты да барлығына ортақ. Оның мүшелерінің керегіне жұмсалады. Жұмыс істеп табыс табу арқылы отбасы қоры жиналады. Олай болса «Отбасы бюджеті» біздің отбасымыздың экономикасы</p> <ul style="list-style-type: none"> - Қалай ойлайсыздар, отбасы бюджеті де болуы мүмкін бе? - Отбасы бюджетін кімдер құрайды? - Қалай құрайды? - Бұл отбасына келіп жатқан кірістер болып саналады. - Отбасы бюджеті қалай жұмсалады? Қайда жұмсаймыз? <p>Бұл отбасынан кетіп жатқан шығыстар. Бір сөзбен айтқанда, отбасы бюджеті кіріс пен шығыстан құралады.</p>	<p>ын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Отбасылық бюджетті жоспарлау дегеніміз отбасы кірістері мен шығыстарын есептей отырып жасалған қаржылық жоспар. Ал осы қаржы жоспарының дұрыс құрылғаны мен дұрыс орындалуы отбасы мүшелеріне де байланысты екенін ескерген жөн.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>Рефлексия (жеке, жұпта, топта, ұжымда)</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

Билм қоржыны

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқаш мерзімді (сабақ) жоспары-15

Бөлім:	Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	15.13.14.11.12-12-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Жинақтарды қалай сақтауға болады
Сабақтың мақсаты	Жинақтардың пайдасы, зияны, сақтау жолдары туралы біледі
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру Жинақ дегеніміз не? Қағазды үнемдеп қолдансақ, ағаштарды құтқара аламыз ба? Нарықта не себепті әділ баға болмайды? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Жинақтың пайдасы мен зияны туралы бейнебаян көрсетіледі Мәтінмен жұмыс Жинақ салым – бұл теңгелік депозиттер ішінде ең жоғары сыйақы мөлшерлемесі бар, қайтарып алынбайтын салым. Мөлшерлемелер нарықта өзгеруі мүмкін. Алайда жинақ салымдар бойынша олар қашанда жоғары деңгейде. Бұл осы салымдар бойынша ең қатал шектеулердің орнын толтыруға арналған өтемақы: жинақ салымды мерзімінен бұрын алу үшін алдымен сұрау салу керек. Әрі қарай оны 30 күн өткен соң алуға мүмкіндік бар. Бұл ретте есептелген бүкіл сыйақы сомасының барлығы дерлік жойылады. Жинақ салымы ақшасын банкке ұзақ уақытқа салуды жоспарлаған және оны мерзімінен	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады ҚБ	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар

	<p>бұрын алмайтындығына сенімді салымшылар үшін өте қолайлы.</p> <p>Авторлық ойын.</p> <p>Сіз жинақ салымын ашуға дайынсыз.</p> <p>Депозитті таңдау барысында мына сұрақтарға жауап беріңіз: ақшаны қай мерзімге саласыз? салымыңызды толықтырып тұрасыз ба?</p> <p>Сыйақы мөлшерлемесі бұған тікелей байланысты. Жинақ салымдардың мерзімділігіне қарай сыйақы мөлшерлемесі де әрқалай болады. Толықтыруға болатын салымдардың мерзімі ұлғайған сайын сыйақы мөлшерлемесі азаюы мүмкін. Толықтыруға болмайтын салымдардың мерзімі ұлғайған сайын сыйақы мөлшерлемесі арта түседі.</p> <p>Толықтыруға болатын және болмайтын жинақ салымдарды бір айдан үш жылға дейінгі мерзімділігін таңдай отырып, ашуға болады. Мерзімдерге қатысты кез келген банктің стандартты ұсынысы - бір, екі және үш жыл. Алайда бірнеше айлық мерзім бойынша да ұсыныстар жетерлік. Есіңізде болсын: жинақ салымнан мерзімінен бұрын ақша алудың еш жөні жоқ. Өйткені бұл жағдайда есептелген табыстан айырыласыз.</p> <p>Жинақ салымдар бойынша ең жоғары жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемелерін Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры есептеп шығарады. Ақпарат ай сайын жаңартылады.</p> <p>1 Егер ұсынылған ең жоғары мөлшерleme әрі қарай өсетін болса, әрбір банк жаңа депозиттер бойынша мөлшерлемелерді көтеру немесе бұрынғы деңгейінде қалдыру жағын өзі шешеді. Бұл нарықтағы жағдайға, банктің депозиттік саясатына және әрбір банктің депозиттерге деген қажеттілігіне тікелей байланысты.</p> <p>2 Егер ұсынылған ең жоғары мөлшерлемелер төмендейтін болса, ең жоғары мөлшерлемеге тең мөлшерlemeмен депозит ашатын банктер келесі айда депозиттер бойынша мөлшерлемелерді азайтады. Мақсат – оларды ұсынылған шектен асырмау.</p>	<p>толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>«Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақ тың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Ақша жинаңыз. Тек ақшаны тойға, жақсылыққа, оқуға, жаңа дүние сатып алуға, саяхатқа шығуға, жақсы демалуға жинайтын</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз</p>	<p>А4, конспект</p>

	<p>болыңыз. Ақшаны «қара күнге» деп жинамаңыз.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>-Сабақтың қызықты тұстары.....</p> <p>-Сабақта қиын болған тұстары.....</p>	<p>келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>деңгейлерін бағалайды</p>	
--	---	--------------------------------------	------------------------------	--

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқа мерзімді (сабақ) жоспары-16

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	22.20.21.11.19-12-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қаржы пирамидасы.
Сабақтың мақсаты	Қаржы пирамидасының қоғамдағы әлеуметтік өзгерістерге әсер етуі, азаматтар арасында күдікті ойлармен, көзқарастардың қалыптасуының дұрыс емес факторлардың жойылуы туралы дұрыс бағдар алады.
Құндылықтарды дарыту	Жалпыға бірдей еңбек қоғамы: Еңбек өнімділігін арттыру, қоғам, мемлекет еңбек арқылы дамитынын түсіндіреді.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	 <p>Ой шақыру. Қаржы пирамидасы дегеніміз не? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Мәтінмен жұмыс Қаржылық пирамида – ақшаны немесе өзге мүлікті не оған жеке және (немесе) заңды тұлғалардың құқығын тартудан кірісті қабылданған міндеттемелерді қамтамасыз ететін кәсіпкерлік қызметке тартылған қаражатты пайдаланбай тарту жөніндегі заңсыз қызметті осы активтерді қайта бөлу және басқа адамдардың жарналары есебінен бір қатысушылардың баюы жолымен жүзеге асыратын ұйым. Қаржы пирамидасының ерекшелігі – тез және</p>	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>оңай ақша табу туралы уәде. Қаржы пирамидалары көбінесе өздерін инвестициялық кәсіпорын ретінде көрсетеді. Олар, мысалы, акциялар мен облигацияларды сатып алуды ұсынады, жоғары өнімді құрылысқа, алтын өндіруге немесе ультра тиімді өндіріске инвестиция салуға уәде береді. Олар жарнама науқанында қатты және тартымды ұрандарды ұсынады: Интернет компаниясы, инновациялық жоба, криптовалюталар, тұрғын үй кооперативтері, алтын, әлеуметтік желілер. Заманауи пирамидалардың өмір сүру ұзақтығы ұйымдастыру көлеміне және бағдарламаларға байланысты. Көлемі мен ерекшелігіне байланысты, ол 3 күннен 16 жылға дейін жүзеге асыра алады. Мысалы, пирамида түріндегі әйгілі Madoff Investment Securities (АҚШ) инвестициялық компаниясы 48 жылға созылды (1960-2008).</p> <p>Қаржы пирамидаларының негізгі түрлерін кестеге түсіріп, анықтама береді</p> <p>Мысалы: «Finiko» пайдаланушыларға «Cyfron Capital OÜ» платформасында криптовалюталық және басқа инвестициялық құралдарды сатып алуды ұсынады. Бұл жылжымайтын мүлікті, автомобильдерді сатып алуға, міндеттемелерді өтеуге және инвестициялауға байланысты жағдайларды жалған түрде ұқсастыратын ойын алаңы. CYFRON (CFR) – есептеулер жүргізілетін криптовалюта ресми валюта болып табылмайды және қаржылық құндылығы жоқ.</p>	<p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Қаржылық пирамида – ақшаны немесе өзге мүлікті не оған жеке және (немесе) заңды тұлғалардың құқығын тартудан кірісті қабылданған міндеттемелерді қамтамасыз ететін кәсіпкерлік қызметке тартылған қаражатты пайдаланбай тарту жөніндегі заңсыз қызметті осы активтерді қайта бөлу</p> <p>Кері байланыс</p> <p>“Идеялар себеті”</p> <p>Бүгінгі тақырыпта алған мәліметіңіз.</p> <p>Сабақта қиын болған тұстар.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспар-17

Бөлім:	Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	27.28.25.26-12-2023
Сынып: 9 Ә.Б.В.Г.	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қаржылық байлық
Сабақтың мақсаты	Экономиканы реттеу әдетте екі нысанда - өзін-өзі реттеу және мемлекеттік реттеу нысанында жүргізіледі.
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру Суретке қарап не айтамыз Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Экономиканы реттеу әдетте екі нысанда - өзін-өзі реттеу және мемлекеттік реттеу нысанында жүргізіледі. Біріншісі қоғамдық өндірістің түрлі буындарында қаржы базасын	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият	Ақпараттық мәтін

	<p>қалыптастырудың шаруашылық жүргізуші субъектілердің өздері жасап, пайдаланатын әдістерімен сипатталады. Екінші нысан қоғамдық өндірістің даму үдерісіне мемлекеттің сан алуан экономикалық тетіктері, соның ішінде қаржылық тұтқалар арқылы араласуын бейнелейді. Экономиканы мемлекеттік реттеуге қаржы жүйесінің барлық сфералары мен буындары қатысады, оның үстіне қаржы жүйесінің әр буыны ықпалының өзгешеліктері болады, айталық, ұлттық экономика ара қатынастарының (ұдайы өндірістік, салалық, өңірлік және т.б.) сан алуан түрлері реттеледі.</p> <p>Экономиканы мемлекеттік қаржылық реттеу бұл макроэкономикалық тепе-теңдікке және экономиканың жұмыс істеуінің әрбір нақтылы кезеңінде оның үдемелі дамуына әсер ету үшін, сондай-ақ қаржылық ресурстарды шебер пайдаланудың күнделікті үдерісін қамтамасыз ету үшін шаруашылық жүргізуші субъектіге мемлекеттің қаржылық ықпал жасауының нысандары мен әдістерін мақсатты және дәйекті қолдану үдерісі ретінде сипатталады. Мұндай реттеудің қажеттігі мемлекет тарапынан қоғамдық өндірістің дамуын керек бағытта түзетіп отыруды талап ететін өндірістің сипатымен анықталады.</p> <p>Оқушылар міндетті:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сақтандыру компаниясының кірістері мен шығыстарының жіктелуін зерттеу - сақтандыру компаниясының қаржысының құрылымына әсер ететін факторларды білу - сақтандыру ұйымдарының салық салу ерекшеліктерімен танысу <p>емлекет тарапынан экономикалық үдерістерді реттеу кез келген қоғамдық жүйенің, соның ішінде қаржыны басқарудың ажырағысыз элементі болып табылады.</p>	<p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Қаржының құрылымы мен мазмұны түрлі елдерде түрліше. Экономикасы бір орталықтан басқарылатын елдерде мемлекеттік қаржы, мемлекеттік бюджет пен бюджеттің тыс қорлардың құралуы айқындаушы орын алады.</p> <p>Кері байланыс</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

Жалғастырыңыз:

Маған ... қызықты болды

Бұл ... қиындық туғызды

Осы ... мені ойландырды

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-18

Бөлім:	Өмір сүру қауіпсіздігі
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	12.10.11.08.09-01-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда нені білу маңызды?
Сабақтың мақсаты	Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған шаралар кешені.
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру Қауіпсіздік дегеніміз не? Неден, қалай қорғанамыз? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Өндірістік және табиғи ортада төтенше сипаттағы жағымсыз факторларды қалыптастыру процестерін талдау, – мекендеу ортасындағы жоғары техногендік қауіп аймағын анықтау, – алғашқы медициналық көмек көрсету, төтенше жағдайлардың салдарын болжау және жою. еңбекті қорғау және тіршілік қауіпсіздігі және қоршаған ортаны экологиялық қорғау бойынша; Білім беру бағдарламасының міндеті мамандарды даярлау болып табылады : қабілетті: ● өндірістік жағдайға оның қауіпсіздігі мен	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар,	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады ҚБ «Мадақтау сэндвичі» ҚБ Мұғалім	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар Суреттер

	<p>зиянсыздығына қатысты талдау жүргізу, Қолайсыз жағдайларды жою және алдыналу үшін шешім қабылдау:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● химиялық, биологиялық, радиациялық, экологиялық және басқа да қауіпсіздік түрлерінің негіздері; <p>Қауіпсіздік ережелерін тізбектеу;</p> <p>Қауіпсіздік шараларының түрлерін ажырату;</p>	<p>қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p>	<p>Тірек-сызбалар</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Ақпараттық қауіпсіздік — мемлекеттік ақпараттық ресурстардың, сондай-ақ ақпарат саласында жеке адамның құқықтары мен қоғам мүдделері қорғалуының жай-күйі.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>«Аяқталмаған сөйлемдер».</p> <p>Мұғалім оқушылардың жауаптарын жалпылап, қорытындылайды.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқа мерзімді (сабақ) жоспары-19

Бөлім:	Өмір сүру қауіпсіздігі
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	19.17.18.15.16-01-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Төтенше жағдайларда өзіме және басқаларға қалай көмектесе аламын?
Сабақтың мақсаты	Төтенше жағдайлар орын алғанда басқаларға көмектесу шаралары туралы білім алады.
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Қызығушылықты ояту су тасқыны болды делік? Ситуациядан шығу жолдары - - - Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Қоғамдық орындардағы қауіпсіздік аса маңызды. Әсіресе, адам көп жиналатын ғимараттардағы тәртіп бірінші кезекте сақталуы тиіс. Себебі, төтенше оқиға туындай қалғанда адамдардың өздерін сабырлы ұстап, ережеге сәйкес әрекет етуі көп адамның өмірін сақтап қалуда сеп болады. Осыған орай көпшілік орындардағы төтенше жағдай кезінде әрекет етудің жолдарын ұсынсақ. 1. Сулы шүберек. Ғимарат ішінде өрт шыға қалса, алдымен оның түтіні қауіпті. Себебі, опат болғандардың көбісі улы түтіннен көз жұмады дейді құтқарушылар. Сондықтан, оқушылар мен студенттерге, ересектерге жанып жатқан жерден шығудың жолымен	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар

	<p>қатар «Сулы шүберек» қағидасын үйрету керек. Өрт кезінде мүмкіндігінше су тауып, шүберекті дымқылдау керек. Орамал, шарф, футболка немесе жейденің жеңі, көйлектің етегін жыртып алып, сулау керек. Дымқыл мата түтіннің ішіндегі улы қоспаларды тұтып қалып, құтқарушылар келгенше жан сақтай тұруға мүмкіндік береді.</p> <p>2. Шығатын есіктерді есте сақтау. Балаларға да, өзіңізге де кез келген жерге барғанда алдымен сыртқа шығатын есік-терезелерді есте сақтауды үйретіңіз. Ғимараттан қосымша шығу есіктерін іздемейтіміз жасырын емес. Ал бұл – абыр-сабыр кезінде өте маңызды. Сондықтан, барған жеріңізде сыртқа шығатын есіктерді байқап, есте сақтауды әдетке айналдыру керек. Өзіңіз таппасаңыз, сол орынның қызметкерлерінен сұрап алған жөн.</p> <p>3. Топтың арасынан жол іздеу. Бұлтұста 3 ереженіестесактау керек.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Көпшіліккеқарсыжүрмеу. <p>Әрқашанадамдаржаппайқозғалып бара жатқанбағытпенжүруіміз керек.</p> <p>Арттажақындарыңызқалса да көпшіліккеқарсыжүругеболмайды – таптакетуімумкін. Туыстарыңыз да осы ереженіестесактаса, сыртқашыққансоңкездесугеболады.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Бұрыштар, тіреулер мен бағандарсекілдікезкелгенкедергілердіайналып өту керек. Олушіналдымызда не бар екенімумкіндігіншеалыстаубағамдау керек. <p>Екіқолымыздыалдымызғаайқастырып, екіалақанменекіиықтыұстап, шынтақтыалғабағыттапжүру керек. Сонда құлапқалғанжағдайда да тыныстауғамүмкіндікболады.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кенетқұлапқалсаңыз, бірдеңетұруғаәрекететіңіз. <p>Мұндайжағдайдабасыңыздықорғап, бүктүсіпжатудегенереженіұмытыңыз!</p> <p>Қасыңызданөтіп бара жатқанадамнемесекезкелгензаттанұстап, жылдамтұрып кету керек.</p> <p>Аяғынанұстағанадамыңызсізгеқарсылықкөрсетуімумкін, солүшін тез арадатұрыпкетугетырысыңыз. Бұл – төтеншежағдайкезіндегіенмаңыздыереженіңбірі</p>	<p>бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақ</p>	<p>Сабақты қорытындылау Қоғамдық орындардағы қауіпсіздік аса</p>	<p>Тақырып бойынша не</p>	<p>Оқушылар бағалай</p>	<p>А4,</p>

тың соңы	маңызды. Әсіресе, адам көп жиналатын ғимараттардағы тәртіп бірінші кезекте сақталуы тиіс. Кері байланыс <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды	конспект
-----------------	--	---	---	----------

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-20

Бөлім:	Өмірсүру қауіпсіздігі
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	26.24.25.22.23-01-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Өмір мен денсаулық қауіпті жағдайлардан қалай шығуға болады?
Сабақтың мақсаты	Денсаулыққа қауіпті заттардан шығу жолдары туралы білім алады
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне, ынтымақтастыққа баулу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой қозғау. «Өмір мен үшін қымбат» тақырыбына 5 минуттық жазбаша тапсырма Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Бейне ролик. Денсаулыққа зиян келтіретін заттар Мәтінмен жұмыс	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын	Ақпараттық мәтін

	<p>Балалардың судағы қауіпсіздігінің негізгі ережесі: Белгі қойылған жерден асып жүзуге болмайды, ол болмаған жағдайда жағадан алыс жүзбеу керек; Кемеге жақын жүзуге болмайды; Таяз жерге немесе белгісіз тереңдікке секіруге болмайды; Қайық, айлақ, көпір үстінен және арналмаған жерлерден секіруге болмайды; Күнге қыздырылғаннан кейін немесе ұзақ жүгірістен соң суға секіруге болмайды, себебі естен айырылып қалу немесе жүректің тоқтап қалуы мүмкін. Алдымен сумен шайынып алу керек; Дауыл немесе толқын болған жағдайда шомылуға болмайды; Қарсыласынды суда ұстап тұру ойынымен ойнауға болмайды, себебі жолдасың тұншығып және есін жоғалтуы</p> <p>кестеге түсір. Өрт, жол қауіпсіздік ережелеріне тап болған жағдайда?</p> <p>Іздену. Кімнен көмек сұраймыз, қалай ситуациядан шығамыз?</p>	<p>жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Ғалымдардың есептеулері бойынша адамдардың денсаулық жағдайы 50—52%-ы — өмір сүру салтына, 20-25%-ы — тұқым қуалау факторларына, 18—20%-ы — қоршаған орта жағдайларына, ал 7—12% ғана денсаулық сақтау саласының деңгейіне байланысты болады.</p> <p>Кері байланыс</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-21

Бөлім:	Өмірсүруқауіпсіздігі
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	02.31.01.29.30-01-02.2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Жаманәдеттердіналыну
Сабақтыңмақсаты	
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне, ынтымақтастыққа баулу

Сабақтыңбарысы

Сабақтыңкезеңі/уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтыңбасы	Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтау сандвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Менің туыстарым, достарым, таныстарым және болашақ ұрпақтың дені сау болу үшін не жасау керек?! Бұлардың алдын алу үшін мынаны істеу қажет:</p> <p>Зиянды әдеттерден бас тарту Олардың ағзаға зияны туралы кеңес беру Денсаулықты нығайту Салауатты өмір салтын сақтау Бос уақытты дұрыс ұйымдастыру Спортпен шұғылданду</p> <p>Зиянды әдеттерден аулақ болу тек өз саулығын ғана емес, болашақ ұрпақтың саулығы. Әр саналы азамат бойын аулақ ұстау керек. Бұл-азаматтық парыз.</p> <p>Міне, осындай жаман әдеттерден аулақ болсақ, болашақта деніміз сау, салауатты азаматы болып, қоғамымыздың бір-бір кірпіші болып қаланарымыз сөзсіз.</p> <p>Мен достарымды осындай жаман әдеттерден аулақ болуға, білімімізді одан әрі жетілдіре</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сандвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p>

	<p>беруге шақырамын, өйткені, біз-болашақтың гүліміз.</p> <p>Зиянды және пайдалы әдеттер</p> <p>Егер сіз психологтарға сенесіз бе, жаман дағдыларды игеру жақсыдан гөрі әлдеқайда жеңіл. Егер біздің өмірімізде жұмыс істеу арқылы және өзімізге жұмыс жасайтын болсақ, жаман әдеттердің себептері біздің жаманшылықтарымыз бен азғыруларымыз.</p> <p>Алкоголь және темекі шегуді ұмытуға көмектеседі, қоқыстың таулы бөліктері мен қоқыссыздықтар жалқаулықтан және ештеңе жасамаудан туындайды, тіпті мансаптық мәселелерді ойлау әдеті теріс болуы мүмкін.</p> <p>Басқаша айтқанда, жаман әдеттеріміздің өмірімізге әсері өте зор. Олар бізді әртүрлі етіп қана қоймай, болашақ ұрпаққа елеулі әсер етуі мүмкін. Мысал ретінде қыздар мен әйелдердің зиянды және таңқаларлық әдеттерін қарастырайық:</p> <p>Шопингке баруды жақсы көремін. Психолог әйелдердің сауда-саттықты жақсы көретінін дәлелдейді, сол себепті ол өзіміздікке бейім.</p> <p>Тұрақты шашты бұйралауға және бұйралауға арналған бұйралар. Әдетте мұндай әйелдер еркектерге ұнамайды, бірақ олар секс үшін өте үлкен махаббатқа ие.</p> <p>Жиі ұйықтап кетпеген макияж, бұл жас ханымдар төсекте тыныш және өз әріптестеріне ұнайды.</p> <p>Айна алдындағы сүйер қауымға енгізілген темір туралы, көбінесе олардың адамы, өмірі, отбасы және жайлылығы туралы ұмытып кеткен арманшыл адамдар ретінде сипатталады.</p> <p>Ұмытылған ішкі киім иеленушінің қызықты сипаты туралы айтады. Сонымен қатар, бұл адамдар өте бай қиялға ие.</p> <p>Зиянды әдеттер мен олардың салдары кейде бірінші көзқараста көрінгендей зиянсыз болмауы мүмкін. Мысалы, темекі шегу, есірткі мен алкогольді қолдану ұрпаққа қатты әсер етуі мүмкін. Адамның немесе әйелдің ұқсастығы қандай болғаны маңызды емес.</p> <p>Баланың туылу тәуекелі өте жоғары. Бұл денсаулық пен зиянды әдеттер сияқты комбинация негізінен өмір сүрмейтінін дәлелдеудің кішкене бөлігі ғана.</p>		<p>мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	---	--	--	---

<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Жаман әдеттердің алдын-алудың негізгі ережесі режимді 21 күн немесе 3 апта ішінде сақтау болып табылады. Егер кемінде бір күн бұрын ескі әдетке толтырылса - барлық есептерді қайтадан бастау керек. Бірақ күрестің қалай дамығанына қарамастан, бұл тұр. Жаман әдеттерсіз өмір әлдеқайда қызықты және жақсы, кейде көрінеді.</p> <p>Кері байланыс</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-22

Бөлім:	Экологиялық мәдениет
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	09.07.08.05.06-02-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?
Сабақтың мақсаты	Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану, адамзат әрекетінің зиянды зардаптарына жол бермеу, бүкіл табиғи кешендердің өнімділігін сақтауды үйренеді
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Табиғи ресурстар Олар табиғаттың өзінен шыққан және адамдар осы күнге дейін технологияны дамытуда қолданған. Бұл тірі қалуға ғана емес, одан әрі дамуға қызмет етті. Табиғи ресурстар барлығына азды-көпті қол жетімді және оларды өндіру үшін технология қажет. Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Бұл ресурстар олар табиғат бізге беретін элементтер немесе тауарлар. Біз адам баласы өзгертпейтін нәрсені табиғатынан түсінеміз. Алайда, табиғат біртұтас. Адам экожүйелерді өзгерткені соншалық, олар бұрын бүкіл тарих бойындағы ішкі сипаттамаларын сақтамайды. Мысалы, ірі елді мекендер мен халық қоныстанған қалалық аудандар бұрын табиғи ормандар болған. Содан бері адамдар не өзгертетінін не өзгермейтінін ажырату үшін, бұл өріс табиғи орта, ал қалғандары ізгілендірілген деп түсінеді. Табиғи ресурстар табиғи ортада адамдардың өзгеруінсіз табылған. Оның өндірісі адамның кейбір технологиясының көмегімен немесе құрылуымен белгіленбейді.	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында корғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады ҚБ	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар

	<p>Адамзат ежелгі уақыттардан бері экологиялық шараларды аңғармай жүзеге асырды. Өсімдіктерді сақтап қалу мақсатында бір аумақтан екіншісіне мал айдап көшті; балық аулайтын орындарда балықтарды жемге үйретті; аумақты дауыл құлатқан ағаштан және арамшөптерден тазартты; құстарды ұя салу кезінде, кәсіптік жануарлардың төлдеуі немесе кәсіптік балықтардың уылдырық шашқан кезінде аулауға тыйым салды. Ғылыми-техникалық төңкеріс адамның табиғатқа ықпал ету қарқынын шұғыл күшейтті. Сондықтан адамның іс-әрекетін табиғатпен өзара әсер кезінде қатаң реттеу қажеттігі туды. Барлық елдерде адамның табиғи ортаны реттеу бойынша және табиғатты қорғау мен табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша сансыз көп заңнамалық актілер қабылданды. Әр түрлі экологиялық шараларды жүзеге асыру үшін ең алдымен белгілі уақыт кезеңінде литосфера, гидросфера және атмосфераның терең де жан-жақты экологиялық зерттеулерін жүргізу қажет. Мұндай зерттеулер мониторинг (бақылау) деп аталады. Белгілі уақыт аралықтары арқылы бақылау, зерттеулерін салыстыру қоршаған ортадағы экологиялық өзгерістер қозғалыстарының зерзаттық көрінісін береді.</p>	<p>толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>«Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабактың соңы</p>	<p>Сабакты қорытындылау Әр түрлі экологиялық шараларды жүзеге асыру үшін ең алдымен белгілі уақыт кезеңінде литосфера, гидросфера және атмосфераның терең де жан-жақты экологиялық зерттеулерін жүргізу қажет. Кері байланыс</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-23

Бөлім:	Экологиялық мәдениет
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	16.14.15.12.13-02-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Экологиялық тұрақтылық
Сабақтың мақсаты	Экологиялық тұрақтылық жайлы біледі
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне, ынтымақтастыққа баулу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Біз сілтеме жасаған кезде тұрақтылық немесе тұрақтылық Экологияда біз биологиялық жүйелердің өзін-өзі қалай «ұстап» отыратынын, бізге ресурстар ретінде қызмет ететінін және уақыт өте келе өнімді болатындығын сипаттаймыз.</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p> 	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сандвичі»</p>	<p>Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер</p>
Сабақтың ортасы	<p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Тұрақтылық түрлері</p> <p>Тұрақтылық жалпы идеалды іздейді, сондықтан ол әлеуметтік-экономикалық процесс болып табылады.</p> <p>Бұл дегеніміз, тұрақтылықтың бірнеше түрі бар деп айтуға болады.</p> <p>Саяси тұрақтылық</p> <p>Қайтатаратыңыз саяси және экономикалық күш, елде тұрақты режелердің болуын, біздің қауіпсіз үкіметіміздің болуын қамтамасыз етеді және адамдарға және қоршаған ортаға құрметпен қараудың кепілдемелік-құқықтық базасын жасайды.</p> <p>Экономикалық тұрақтылық</p> <p>Біз осы тұрақтылық туралы сөйлескенде, тең мөлшерде байлық жасау мүмкіндігі құру үшін әр түрлі әлеуметтік салаларға</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сандвичі»</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p>

	<p>қолайлы популяциялар олар толығымен болсын өздерінің қаржылық мәселелерін шешуге қабілетті бұл өздігінен өндірісті ұлғайтуға және ақшалай өндіріс салаларында тұтынуды күшейтуге мүмкіндік береді. Осы себептен тұрақтылық тепе-теңдік болса, тұрақтылықтың бұл түрі табиғат пен адам арасындағы тепе-теңдік, болашақ ұрпақты құрбан етпестен қазіргі қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталған тепе-теңдік.</p> <p>Экологиялық тұрақтылық Тұрақтылықтың бұл түрі осы мақалада «талдау» объектісі болып табылады (ең маңызды болып табылады).</p> <p>Бүлеш нәрседен артық немесе кем емес нәрсеге қатысты биологиялық аспектілерді сақтау мүмкіндігі уақыт бойынша оның өнімділігі мен әртүрлілігінде.</p> <p>Осылайша табиғи ресурстарды сақтауға қолжеткізіледі.</p> <p>Бұл тұрақтылық жігерлендіреді экологиялық аналыміндеттер және олар адамның өмір сүруіне қоршаған ортаны құрметтеу және құрметтеу арқылы өседі.</p> <p>Экологиялық тұрақтылықты өлшеу Тұрақтылық шаралары экологиялық немесе басқа атүрлері болып табылады, олар сандық өлшемдер даму кезеңдерінде қоршаған ортаны басқару әдістерін тұжырымдай алу.</p> <p>Бүгінгі таңда ең жақсы 3 шара - экологиялық тұрақтылық индексі, экологиялық тиімділік индексі және үштік нәтиже.</p> <p>Тұрақтылық индексі Бұл жуырдағы көрсеткіш және Дүниежүзілік экономикалық форумның ертеңгі экологиялық жұмыс тобының бастамалары.</p> <p>Қысқаша түрде экологиялық тұрақтылық индексі немесе экологиялық тұрақтылық индексі IT I, иерархиялық құрылымдалған индекстелген көрсеткіш болып табылады 67</p> <p>айнымалылары жалпы салмақтың тең салмағы (өз кезегінде 5 компоненттен тұратын 22 компоненттен тұрады).</p> <p>Осылайша, ESI 22 экологиялық көрсеткіштерді біріктіреді ауаның сапасынан, қалдықтардың азаюынан бастап халықаралық қауымдастықтардың қорғауға дейін.</p>	өзгерістерін жіктейді	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	---	-----------------------	---	---

Сабақтың соңы	Сабақты қорытындылау Экологиялық тұрақтылық – экожүйенің қоршаған ортаның сыртқы және ішкі факторларының әсеріне төтеп беріп, өзінің құрылымы мен функциясын сақтап қалу қабілеті. Кері байланыс <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект
----------------------	--	--	---	--------------

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқаша мерзімді (сабақ) жоспары-24

Бөлім:	Экологиялық мәдениет
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	23.21.22.19.20-02-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Апаттар мен табиғи апаттардың қоршаған ортаға әсері
Сабақтың мақсаты	Апаттар мен табиғи апаттардың қоршаған ортаға әсерін біледі
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Экологиялық апат — табиғат пен қоғам арасындағы тепе-теңдіктің күйреуі. Экологиялық апат кезінде төтенше жағдайлар	Оқушы өз ойларын ортаға салады.	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер

	<p>туып, табиғи экожүйелер мен әлеуметтік жағдайлар күрт өзгереді, жалпы тіршілікке, соның ішінде адамның қалыпты өмір сүруіне қауіпті жағдай төнеді. Экологиялық апатқа ұшыраған аумақтардағы табиғат өзгерістерін бастапқы қалпына келтіру мүмкін болмайды. Сондықтан Экологиялық апат қайтымсыз құбылыс болып саналады. Экологиялық апаттың таралу деңгейіне қарай: ғаламдық, аймақтық және аумақтық (жергілікті) деп бөлінеді.</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>		<p>сілтемеде суреттер</p>
<p>Сабақтың ортасы</p>	<p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Ғаламдық Экологиялық апат бүкіл биосферадағы табиғи процестерге әсер етіп, барлық адамзатқа қауіп төндіреді. Мысалы, климаттың ғаламдық жылынуы, Әлемдік мұхиттардың ластануы, озон қабатының (озонсфера) жұқаруы, қышқылды жаңбырдың жаууы, т.б. Экологиялық апаттың пайда болуына әсер ететін жағдайларға байланысты табиғи және антропогендік (техногендік) болып бөлінеді. Экологиялық апаттар көбіне кенеттен болатын табиғи жағдайлардың әсерлерінен (жерсілкіну, жанартау атқылау, құйынды борандар, су тасқындары, т.б.) және ұзақ уақытқа созылған экология дағдарыс зардаптарынан пайда болады. Соңғы кезде адамның іс-әрекеттерінің тікелей немесе жанама әсер етуі де себепші болуда. Табиғи Экологиялық апаттардың ертедегі геология замандарда да оқтын-оқтын болып тұрғаны – ертеде теңіздерде тіршілік еткен жануарлардың қаңқа қалдықтарының көптеп табылуы дәлел болады. Мысалы, палеозойдың ордовик кезеңінің соңында екі рет жойқын Экологиялық апат болған. Оған Әлемдік мұхиттар деңгейінің алғаш күрт төмендеуі және екінші рет оның күрт көтерілуі әсер етіп, бұрынғы тіршілік еткен теңіз жануарларының көптеген түрлері толықтай жойылып кеткені дәлел. Кейде ғылым-технология прогрестің қарқынды дамуының өзі Экологиялық апаттарға әкелетіні белгілі. Мысалы, 1945 жылы атом бомбасының қолданылуы, 1986 жылы Чернобыль АЭС-сындағы техногендік апат, т.б. 20 ғасырда адам қолымен жасалған Экологиялық апатқа Арал теңізінің тартылып қалуы жатады;</p> <p>Табиғи апаттардың түрлерін ата?</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>

			өзі бағалау»	
Сабақтың соңы	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Экологиялық апат — табиғат пен қоғам арасындағы тепе-теңдіктің күйреуі.</p> <p>Кері байланыс</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	А4, конспект

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқаш мерзімді (сабақ) жоспары-25

Бөлім:	Экологиялық мәдениет
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	01.28.29.26.27-02-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Таза экологияға құқылымыз
Сабақтың мақсаты	Оқушыларға өз құқықтарын біледі, таза ауада өмір сүру құқығына баға береді
Құндылықтарды дарыту	Жалпыға бірдей еңбек қоғамы: Еңбек өнімділігін арттыру, қоғам, мемлекет еңбек арқылы дамитынын түсіндіреді.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Миға шабул. Таза ауаның адам үшін маңызы неде? 10 минуттық бейне көрініс Оқушыларды сабақтың тақырыбы және	Оқушы өз ойларын ортаға салады.	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер

	мақсатымен таныстыру	Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу		сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Таза ауаның адам үшін маңызы. Бейне ролик</p> <p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Атмосферадағы айналым – жер шарын қоршап тұрған бүкіл ауа қабатының қозғалыс жүйесі, яғни ауа массасының көлденең және тік бағытта алмасуына себепкер болатын негізгі ауа ағындарының жиынтығы. Ауа көзге көрінбейді. Біз оны көрмейміз. Бірақ айналамызда екенін білеміз. Біз сабын көпіршіктерін ұшырғанда немесе желпуішті желпігенде ауаның қозғалысын байқай аламыз. Ауа — физикалық дене. Физикалық денелерден тұрады. Ауа газдардың қоспасы. Оның иісі де, түсі де жоқ. Мұның себебі ауаның құрамына кіретін газдардың ішінде оттегі мен көмірқышқыл газы сендерге таныс.</p> <p>Ағзалар тыныс алғанда оттегін сіңіріп, көмірқышқыл газын сіңіріп отырады. Жел — ауаның қозғалысы. Атмосфера деп – біздің ғаламшарымызды және бізді қоршап тұрған ауа қабатын айтамыз.</p> <p>Жердің ауа қабығын көбінесе бесінші мұхит деп атайды.</p> <p>— Адамдар, жануарлар, өсімдіктер бесінші ауа мұхитының түбінде өмір сүреді.</p> <p>Ауасыз жер бетінде мәңгі тыныштық пен бос кеңістік болар еді. Егер жер ауаны жоғалтса, ол Ай секілді тіршіліксіз аспан денесі болар еді.</p> <p>Сонда ауа деген газ, дәлірек газдардың қоспасы. 2 ғасыр бұрын ғана ғалымдар ауаның көптеген газдардың қоспасынан тұратынын дәлелдеген. Ауа қоспасындағы ең көп газ — яғни азот 78%, оттегі — 21%, ал 1%- ы көмірқышқыл газы. Ауаның қыздырғанда ұлғаятындығын, ал салқындағанда</p> <p>Таза экологияның адам үшін пайдасы.</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>

	S-мықты жағы O-мүмкіндіктер	W-әлсіз жағы T-қауіп-қатер		
Сабақтың соңы	<p>Сабақты қорытындылау Атмосфера деп – біздің ғаламшарымызды және бізді қоршап тұрған ауа қабатын айтамыз.</p> <p>Кері байланыс «Бұл сабақты оқып, мен...» Білмеймін Білемін Түсінемін Түсінемін және қолдана аламын</p> <p>Басқа біреуді үйрете аламын</p>	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	A4, конспект

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-26

Бөлім:	Экологиялық мәдениет
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	
Күні:	
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Табиғи ресурстарды қалай пайдаланамыз?
Сабақтың мақсаты	Табиғи ресурстарды қалай пайдалану жайлы біледі
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Табиғат — бұл адамзат қоғамының өмір сүру және іс-әрекетінің қайнар көзі. Өнім өндіру және өмірлік қажеттіліктерін қанағаттандыру процесінде адамзат табиғи ресурстарының әртүрлі түрлерін пайдаланады. Табиғат пен қоғамның әрекет ету мәселелерінің ішінде жалпы адамзатқа неғұрлым маңызды міндеттер қоршаған ортаны жақсы жағдайда сақтау қоғамның бірте — бірте көбейіп келе жатқан қажеттіліктерін әртүрлі табиғи ресурстармен қамтамасыз ету болып табылады. Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу. Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Адамды қоршаған орта адамға қатысты сыртқы болып табылатын табиғи, табиғи – антропогендік және антропогендік объектілер, құбылыстар мен процестердің жиынтығын қамтиды, адам олармен өз іс-әрекетін жүзеге асыру процесінде өзара қарым – қатынасқа түседі. Бұл ұғымға адамдар өмірінің қамсыздандырылуы мен өнім өндіру әрекетінің аясы кіреді. Қоршаған ортаның тұрақты жағдайы қамтамасыз ету, оны антропогендік әрекеттің жағымсыз ықпалдарынан қорғау табиғатты қорғаудың маңызды міндеті болып табылады.	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды. Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін Үлестірмелі қағаздар

	<p>Табиғатты қорғау □ бұл адам әрекеті мен қоршаған табиғи ортаның өзара әрекетін қолдауға бағытталған, табиғи ресурстардың сақталуы мен қалпына келтірілуін қамтамасыз ететін, қоғам қызметінің нәтижесінің табиғат пен адам денсаулығына тікелей және жанама әсерін ескертетін шаралар жүйесі.</p> <p>Қазіргі кезеңде қоршаған ортаның жағдайына екі түрлі факторлар тобы шешуші түрде ықпал етеді. Олардың біріншісі ғылыми-техникалық революцияны және оның негізінің адамзат қоғамының өндірістік қызметі алғысындағы көрінісін қамтиды. Екіншісі демографиялық аспектілерді қарастырады және жер бетіндегі тұрғындар санының көбеюі мен урбанизацияны (қала тұрғындары санының өсуі) қамтиды. Бұл факторлар бірге алғанда өндіргіш күштердің даму қарқынына тікелей ықпал жасайды, ол, өз кезегінде, табиғи ресурстардың интенсивті түрде азаюына және онымен байланысты қоршаған ортаның ластануына әкеліп соғады</p> <p>Қоршаған ортаны қорғаудың негізгі факторларының схемасы</p>	<p>қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау табиғи ресурстар дегеніміз өндіргіш күштердің даму деңгейіне сәйкес өндіру және тұтыну құралдары ретінде пайдаланатын табиғи компоненттер, табиғи ресурстардың классификациясы оларды олардың таусылуы және қалпына келтірілуіне сипаттайтын көрсеткіштер мен белгіле тобы бойынша бөлінуін, экономика салаларында пайдаланудың шегін білдіреді.</p> <p>Кері байланыс «Бұл сабақты оқып, мен...» Білмеймін Білемін Түсінемін Түсінемін және қолдана аламын</p> <p>Басқа біреуді үйрете аламын</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-27

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	01.06.07.04.05-03-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Зайырлы мемлекет және дін
Сабақтың мақсаты	Зайырлы мемлекет пен діннің арақатынасын ажыратады, зайырлылық ұстанымының дінге қатысты қағидаттарын айтып бере алады. Зайырлы мемлекет пен оның белгілері туралы біледі.
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой қозғау – Зайырлылық дегенді қалай түсіндіңіздер? – Алашқайраткерлері бұл сөзді озаңна мал арында қандай мағынада қабылдаған? – Зайырлылық ұстанымы дегенді қалай түсіндіңіздер? – Теократиялық мемлекеттік жүйе дегенді қалай түсіндіңіз? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Қазақстан Республикасы Конституциясының 1-бабының 1-тармағында «Қазақстан Республикасы өзін зайырлы, құқықтық мемлекет ретінде орнықтырады» делінген. Конституциялық негіздегі «зайырлы» ұғымы	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп	Ақпараттық мәтін

	<p>мемлекеттің барлық салаларда, соның ішінде дін саласында да ашық, айқын саясат ұстанатынын, азаматтардың ар-ождан бостандығын қамтамасыз ететінін, дін мен мемлекеттік саясатты араластырмайтынын білдіреді. Яғни зайырлылық – дінсіздік немесе дінді терістеушілік емес, ол – мемлекеттің діни емес, құқықтық қағидаттармен басқарылуы.</p> <p>«Зайырлы мемлекет пен қоғам бұл – біздің тарихи таңдауымыз. Зайырлы атеистік дегенді білдірмейді.</p> <p>Зайырлы дегеніміз бұл – озық, толерантты, ашық қоғам. Біз дәстүрлі діндерге қолдау көрсетіп, кез келген экстремизм түрін үзілді-кесілді мойындамаймыз. Жастарды радикалды діни ағымдардан қорғауымыз қажеттігіне сенімдімін.</p> <p>Сондықтан, Қазақстанның діни қайраткерлері бұл жолда жұмыс атқарады деп ойлаймын» деп атап көрсетті Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаев.</p> <p>Зайырлы мемлекетте діннің өзіндік орны бар. Дін мемлекеттен бөлінгенімен, халықтың болмысынан, тұрмыс-тіршілігінен бөлінбейді. «Зайырлылық» ұғымы мемлекеттің дінге деген ұстанымының демократиялық сипатта екендігін, діни сенім бостандығының қамтамасыз етілетіндігін танытады. Мемлекет пен діннің арақатынасындағы жанды байланыстар зайырлы және рухани-діни құндылықтардың арақатынасы негізінде орныққан.</p> <p>Дін – мемлекеттік саясаттағы және қоғам азаматтарының рухани өмірі мен мәдениетіндегі маңызды факторлардың бірі. Адам мен қоғам өмірінде ерекше орын алатын дін рухани мәдениеттің қалыптасу үдерісінде негізгі функцияларды атқарады, мәдениеттер мен өркениеттердің дамуына ықпал етеді. Дін дегеніміз тек сенім жүйесі емес, ол – өмір сүру мәнері, моральдық нормалар, қарым-қатынас әдебі, рухани қағидалар жүйесі.</p>	<p>қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	--	---	---

	<p>Қазақстан Республикасының «Діни қызмет және діни бірлестіктер» туралы заңының 3-бабының 5-тармағында «Азаматтардың дінге көзқарасына байланысты олардың азаматтық құқықтарының бұзылуына, діни қызметіне заңсыз кедергі келтіруге немесе олардың діни сезімдерін қорлауға, қандай да бір дінді ұстанушылар қадір тұтатын заттарды, құрылыстар мен орындарды қорлауға жол берілмейді» деп атап көрсетілген.</p> <p>Тапсырма</p> <p>«Қазақстан – зайырлы мемлекет» тақырыбына шағын шығарма жазу</p>			
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Зайырлы мемлекет пен қоғам бұл – біздің тарихи таңдауымыз. Кері байланыс</p> <p>“Идеялар себеті”</p> <p>-Бүгінгі тақырыпта алған мәліметірім.</p> <p>-Сабақта қиын болған тұстар.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-38

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	15.13.14.11.12-03-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Діннің пайда болуы және маңыздылығы, әлеуметтік мақсаты мен жіктелуі
Сабақтың мақсаты	Оқушыларға дін құбылысын, діндер тарихын, діни ағымдар мен секталар және діни конфессия ұғымдары туралы тың мәліметтер беру, жалпы рухани-адамгершілік қасиеттердің маңызын түсіндіре отырып, олардың білімін қалыптастырып, дамыту.
Құндылықтарды дарыту	Жалпыға бірдей еңбек қоғамы: Еңбек өнімділігін арттыру, қоғам, мемлекет еңбек арқылы дамитынын түсіндіреді.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	«Ой талқы» 1. Дін дегенді қалай түсінесіңдер? Өз пікірлеріңді айтып беріңдер. 2. Діннің не екенін ғылым қалай түсіндіреді? 3. Діннің құрылымын түсіндіріңдер. 4. Діни бірлестіктер туралы не білесіңдер? Дін мен мифтің бірлігі және айырмашылығы неде? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу. Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың	Оқулықтағы суреттермен жұмыс. Оқушыларға	Оқушы	ҚБ	

<p>ортасы</p>	<p>сұрақтар қою.</p> <p>. Діннің мән-мағынасын қаншама ғұламалар ашып көрсетуге талпынған болатын. Дін жөнінде жазылған мақалалар, ғылыми еңбектер саны некен-саяқ. Дегенмен «діннің бастауы мен тұңғыық терең мәні ел көзінен тасада қалып қойды». Қорқыныш-үрей де, сүйіспеншілік те, ата-бабаларды қастерлеу де және т.е.с. да діни сенімнің өз алдына жеке тұрған бастауы бола алмасы анық. Дінге нақты және бір мағыналы анықтама берем деу өте қиын. Егер «религия» — (дін) терминіне келер болсақ, латын тілінен дәлме-дәл аударғанда «байлау», «екінші қайта оралу» дегенді білдіретін көрінеді.</p> <p>Цицерон шығармаларында «религия» сөзі халықтың тұрпайысоқыр сеніміне қарсы қойылған ұғым ретінде пайдаланылады. Бұдан шығаратын бірден-біртұжырым, дін деп кез-келген сенім түрін айтпайды тек, адамды қасиетті, мәңгілік, тапжылмас құндылықтармен байланыстыратын сенім түрін айтады. Сенім — діннің негізін қалаушы фактор, оның субстанциясы. Сенім қарым-қатынас, байланыссынды ұғымдармен астарлас жатыр. «Мен құдайғасенемін» деп айту үшін адам өзін сол құдаймен байланыста сезінуі қажет, оған бүкіл жан-тәнімен бет бұруы керек. Сенім белгілі бір мағынада өзін-өзі тәрк етуді, өзін құрбандыққа шалуды білдіреді де анық. Құрбандық деп қандай да болмасын тілек үшін белгілі бір құн төлеу қажеттілігін сезінуден туындаған дүниені, іс-әрекетті айтады. Адам әлеуметінің ең көне рәсімі — құрбандық шалу рәсімі.</p> <p>Құрбандық не мақсатпен шалынады, оның мәні неде және тағы басқалары деген көптеген сұрақтар туады. Бірақ бұл жерде дінді анықтаудағы қиыншылықтар сияқты көп бөгетке тап боламыз. Бірақ осында көпшілікке белгілі, қалыптасып қалған көзқарас та жоқ емес — ол бойынша діни наным-сенімдердің қоғамды реттеушілік функциясы алдыңғы қатарға шығарылған. Басқа сөзбен айтар болсақ, өлкөзқарас діннің де, сенімнің де қоғам тудырушы рөлін анықтағысы келетіндігі айғақ.</p> <p>Дін адам жан-дүниесінің талап-талпыныстары мен арман-мақсаттарының тоғысу нүктесі бейнесінде адам өмірінің толыққандылығын танытатын категория ретінде де қарастырылады.</p>	<p>ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор:</p>	<p>Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
----------------------	--	--	--	---

Дін деп адамдардың қасиетті байланысты іздеу және табу барысында қол жеткізетін бірлестігінің тұрақтылығын қамтамасыз ететін методологиялық механизмді атайды. Діннің негізінде рәсім тұр. Рәсім деп жеке тұлғаның әлеуметтік іс-әрекетін қатал қадағалаушы ережелер жиынтығын айтады. Өкімет пен азаматтық қоғам институттары пайда болмай тұрып рәсім адамдар арасындағы қарым-қатынастарды реттеп, қоғамдық тәртіпті сақтауға болысқан.

Дін әлемдік өркениеттегі барлық қоғамдық құрылыстарға тән тарихи, саяси-әлеуметтік, дүниетанымдық және психологиялық құбылыс;

Құдай мен адамның арақатынасы, адамның танымынан тыс күштердің барлығын мойындауы және соған илануы.

Дін туралы арнайы ғылымды – дінтану дейміз. Ғылым дінді табиғи инстинкт, өмір үшін күрестің құралы деп санайды және «діндарлық генінің» болуы ықтимал деген болжам жасайды.

Дін және ғылымның айырмашылығы
Ғылымның діннен басты айырмашылығы, ғылым кез келген аксиомаларға, теорияларға күмәнмен қарай алады. Яғни күмәннен қорғалған ештеңе жоқ. Сондықтан да, ғылым тарихында бұрын дұрыс деп келген кез келген теорияның қате болғандығын көрсете алады. Дін, өз кезегінде, күмән келтіре алмайтын, тексеріле алмайтын, адамның санасына түсініксіз, тек жоғары күштерге белгілі, догмаларға негізделеді. Дін ақиқатқа толықтай монополия орнатады, зерттеп немесе тексеруге мүмкіндік бермейді. Ғылымның табиғаты динамикалық, яғни үнемі қозғалыста болып келеді. Қоғам мен табиғатты зерттеуде бірге дамып отырады. Ал енді дін болса консервативті, статикалық болып табылады. Яғни қоғаммен бірге даму емес, бұрын қалай болса, солай қалдыру, Қоғам даму барысында сәйкессіздіктер болса, оны адасқандық деп жариялайды. Ғылым үнемі ізденіс үстінде, дәлелденген факттерге де күмәнданып, қайта қарастыра алады. Дінде бұлай жасауға мүлдем тиым салынған. Егер бір мәселеге күмәндансаңыз адасқан немесе діннің жауы деп айыпталуыңыз әбден мүмкін. Ғылым үнемі ізденісті, оқуды талап етеді. Сондықтан да ғылыммен айналысу көпшілікке шектеулі. Ал дін кез келген адамға тиімді, тек сенім

	<p>болса жеткілікті.</p> <p>Тарихи жадыға тиеселі адамзат тарихының өн бойына көз жүгіртер болсақ, онда діндарлықтың адамзат тарихын басынан аяғына дейін толық қамтып жатқандығын көреміз. Қаншама рет діннің ақыры келді деген сөз айтылса да ол қазірдің өзінде әлемдік өмірдің негізгі қалыптастырушы факторларының бірі болып табылады. Діннің халықтар өміріндегі алатын орнының зорлығы соншалықты діндердің негізін түсінбей жатып сол діндерді ұстанатын халықтардың мәдениеті туралы толық көзқарас қалыптастыру мүмкін емес. Дінді сипаттау оңай жұмыс емес. Біздің ойымызша, діннің анықтауыш қызметі оның әлеуметтілікті қалыптастыруында, яғни адамдар қарым-қатынасын реттеуде болса керек. Өйткені тіпті «религия», сөзінің этимологиялық бастапқы мәнінің өзі де «біріктіру», «байланыстыру», «қатынасты қалыптастыру» дегенді білдіреді. Дін адамдардың бірлестігін және ұйымдастығын қалыптастырушы идеологиялық механизм. Діннің мазмұны әлеуметтік мәні бар негізгі құндылықтарды қасиетті деп танудан тұрады.</p> <p>Мәдениеттегі діннің рөлін әрбір мәдениеттің жүйе құрастырушы факторы деп анықтауға болады.</p> <p>1-тапсырма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дін туралы түсініктердің дамуы • Діни бірлестіктер жайлы • Дін және ғылымның айырмашылығы <p>Дін және мәдениет</p>			
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Қорқыныш-үрей де, сүйіспеншілік те, ата-бабаларды қастерлеу де және т.е.с. да діни сенімнің өз алдына жеке тұрған бастауы бола алмасы анық. Дінге нақты және бір мағыналы анықтама берем деу өте қиын.</p> <p>Кері байланыс.</p> <p>“Идеялар себеті”</p> <p>Бүгінгі тақырыпта алған мәліметің.</p> <p>Сабақта қиын болған тұстар.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқа мерзімді (сабақ) жоспары-29

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	15.13.14.11.12-03-2024
Сынып:9	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Діннің құрылымы мен қызметтері
Сабақтың мақсаты	Діннің адамзат баласының тарихында алатын орны, діннің тарихын білу, зерттеу әр оқушы үшін мәдени қажеттілік екенін түсіндіру, діннің қоғамда бірлік пен тұрақтылықты қалыптастырудың бірден-бір кепілі екендігі туралы мәліметтер беру. Діннің құрылымы және функциялары туралы мәліметтер беру
Құндылықтарды дарыту	Еңбек және шығармашылық, тарихи тәжірибе мен оның сабақтарын ұғыну

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру -Оқушылар дін қалай пайда болды деп ойлайсыздар? -Неліктен әр халықтардың діндері әр түрлі? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс 1 Дінтану пәні. 2 Дінтанудың пайда болуы мен дамуы. 3 Дінтану және мифология, олардың қарым-қатынасы мен өзгешелігі.	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері	Ақпараттық мәтін

	<p>Дінтану пән есебінде немесе жеке ғылым жүйесі болып ХІХ ғасырдың екінші жартысында дүниеге келді. Дегенмен, дінтанудың қайнар көздері сонау ортағасырлық христиан философтарының, мұсылман теологиясының құдайтанушылық ізденістерінен бастау алады. Бастапқы құдайтанушылықты дінтанудың алғашқы формасы деп айтамыз. Теология құдайтану жолында тек догма ғана емес, философиялық тұрғыда дәлелдеуге, Құдайды абсолютті идея, әлемдік ерік, әлдебір түр-түссіз парасатты негіз түрінде көрсетуге тырысатын қағидаларды пайдаланады.</p> <p>Қазір де теологтар философиялық ілімдермен және жаратылыстану деректерімен Құдайды тану идеяларын жаңартуда. Сондықтан Құдайтану формасының дінтану формасына өтуі рационалдық философиямен тығыз байланысты. Дінтанудың негізгі пәні дін болғандықтан, діни көзқарас тікелей философиялық көзқараспен тығыз байланысты болғандықтан, дінді «діни философиялық» пәнге де айналдырып қарастырады. Соның салдарынан «діни философия» мен «философиялық дін» дінтанудың ең негізгі теологиялық тұрғысы болып есептеледі. Дінтанулық көзқарас бойынша, қандай да бір дін болмасын тарихтан тыс құбылыс ретінде емес, керісінше оны тарихи, қоғамдық санамен түсіндіруге болатын құбылыс ретінде қарастырады. Екінші жағынан, дінтану ХІХ ғасырдың екінші жартысында ғалымдардың жетістіктерін кеңінен пайдалана отырып, әсіресе қандай да бір ғылыми жаңалықтың дүниетанымдық әдістемесіне сүйене отырып дамыды. Осының арқасында «дінтану» ғылымның бір саласы ретінде калыптасты. Ондай бастаудың шыңында тұрған адамдар Э.Тайлор (1832-1917), Дж.Фрезер (1854-1941) болды. Э.Тайлор болса өзінің «Алғашқы мәдениет» атты фундаментальды монографиясында және Дж.Фрезердің көп томдық «Алтын бұта» атты еңбектерінде дінді ғылыми, теориялық және эмпирикалық тұрғыдан зерттей бастады. Бұлардың еңбектері ескі сенімдер мен мифтерді,</p>	<p>жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	--	--	---

	<p>алғашқы ойлау жүйесін зерттеуге ғылыми әдістемесін қолдануы еді. Бұндай бетбұрыстағы ғылыми еңбектерді М.Мюллердің 1856 жылы шыққан «Салыстырмалы мифология» атты еңбегінен де көреміз. Қазіргі дінтанудың ішіне бірнеше жекелеген бөлімдер кіреді: тарихи дінтану, дін философиясы, дін социологиясы, дін психологиясы және т.б.</p> <p>Сонымен, дінтану - қазіргі кезде адамзаттың кешендік білімінің бір саласы.</p> <p>Дінге деген анықтамаға келетін болсақ, ол күрделі құбылыс және осы кезге дейін беделді де, бір ауыздан беретін анықтама жоқ деуге болады. Әрбір діни және ғылыми өкілдер өздерінің білімдік саласына субъективті баға беріп дінді анықтайды.</p> <p>1-тапсырма -Қазіргі ғылымның зерттеулері бойынша қай кезден діннің дамуы болды? -Қандай діни ғылымдар бар? -Дінді зерттейтін ғылымдарды ата?</p> <p>2-тапсырма Сәйкестендіру кестесі</p> <table border="1" data-bbox="231 1227 879 1435"> <tr> <td>1</td> <td>Теология</td> <td>А</td> <td>құдайсыздық</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Дінтану</td> <td>В</td> <td>Сенімді ұялату</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Атеизм</td> <td>С</td> <td>Арнайы ғылым</td> </tr> </table>	1	Теология	А	құдайсыздық	2	Дінтану	В	Сенімді ұялату	3	Атеизм	С	Арнайы ғылым			
1	Теология	А	құдайсыздық													
2	Дінтану	В	Сенімді ұялату													
3	Атеизм	С	Арнайы ғылым													
<p>Сабақ тың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Дін атаулының қандайының болса да басты белгісі табиғаттан тыс күшке сену. Ол жан, зат, қимыл-әрекет, қасиет, қатынас, байланыс ретінде көрінуі мүмкін.</p> <p>Кері байланыс.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>												

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқаш мерзімді (сабақ) жоспары-30

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	05.03.04.01.02-04-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Діннің шығу тегі мен тарихи формалары
Сабақтың мақсаты	Діннің адамзат баласының тарихында алатын орны, діннің тарихын білу, зерттеу әроқушы үшін мәдени қажеттілік кеніңтүсіндіру, діннің қоғамда бірлік пен тұрақтылықты қалыптастырудың бірден-бір кепілі екендігі туралы мәліметтер беру. Діннің құрылымы және функциялары туралы мәліметтер беру
Құндылықтарды дарыту	Өзіне және айнала дағыларға құрметпен қарау, пәнге деген қызығушылығын арттыру.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру - Дін ұғымы - Діннің шығу тарихы. Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Әлемдік діндердің ерекшелігі Ислам дінінің қағидалары Дінге қатысты қазақ халқының наным сенімдері Дін дегеніміз - әлемді танудың ерекше	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері	Ақпараттық мәтін

<p>формасы, жоғарғы күштерге сену арқылы моральдық нормалар мен әр түрлі культтық дәстүрлерге бағыну. Дін қоғамдық үлкен жүйенің бір бөлігі болып табылады. Діннің жүйелік құрылымы өте күрделі. Ол негізінен үш түрлі элементтерден тұрады. 1. Діни санадан; 2. Діни мінезден; 3. Діни ұйымдардан. Діни сана діннің негізгі элементтерінің бірі. Діни сана қоғамдық сананың ежелгі формаларының бірі. Діни сана екі деңгейден тұрады. Бірінші деңгейі-діни идеология. Діни идеология дегеніміз-белгілі бір тәртіпке, жүйеге келтірілген діни ойлардың жиынтығы. Діни идеология діни ғұламалардың, діни қайраткерлердің жасаған идеясының жүйесі. Екінші деңгейі-діни психология. Діни психология дегеніміз белгілі бір дінге байланысты адамдардың сезімдерінің, көңіл-күйлерінің, мінез-құлықтарының жиынтығы. Діни бірлестіктер Діни мекеме (мешіт, Секта (лат. «ойлау шіркеу, синогога және тәсілі, ілім, бағыт») діни оқу орны т. б.) Әдетте орнықты діни ілімге оппозициялық ағым, әлеуметтік, дүниетанымдық, ғұрыптық қарсылық түрінде пайда болады, тек өзінің ұстанған жолының дұрыстығына күмәнсіздігімен ерекшеленеді. Секталарға тән нәрсе– өздерінің құдайдың қалаулы адамдары екендігіне берік сенім, оқшауланушылық, Орталықтандырылған (бір ортаға бағынатын) құрылымы және төменнен жоғарыға дейінгі басқару жүйесі бар. Деноминация denomen – өзгерту») (лат. «атын Басқа діни бірлестіктерден бөлініп шығады, не әуелі бастан дербес қалыптасады. Оған тән нәрселер: иланушылардың құдайдың қалаулы пенделері екендігіне деген сенім; оқшаулану міндетті саналмайды; қоғам өміріндегі және діни тұрмыстағы белсенділік; қауымның мүлтіксіз ұйымдық тәртібі; мүшелерінің құқықтық теңдігі және басшыларының сайланбалылығы; дін</p> <p>1-тапсырма Кестемен жұмыс</p>	<p>жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>байланыс беріп отырады ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p>				
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="233 1771 555 1883">Әлемдегі басты діндер</td> <td data-bbox="560 1771 871 1883">Діндердің негізін қалаған</td> </tr> <tr> <td data-bbox="233 1890 555 1951"></td> <td data-bbox="560 1890 871 1951"></td> </tr> </table>	Әлемдегі басты діндер	Діндердің негізін қалаған			<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p>	<p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер Тірек-сызбалар Кесте ҚБ парағы</p>
Әлемдегі басты діндер	Діндердің негізін қалаған						
<p>2-тапсырма Сұрақ-жауап әдісі 1. Діннің қызметі қандай?</p>							

	<p>2. Қазақстанның қазіргі діни жағдайы?</p> <p>3. Дін туралы заңда не жазылған?</p>			
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Алғашқы қауымдық құрылыстың бастапқы кезеңдерінде жүздеген мың жылдар бойында адамдардың ойында ешбір діни нанымдар болмаған. Бұл дәуір тарихта "дінсіз дәуір" деген ат аталды. Алғашқы адамдар өздерінің күнделікті тіршілік жағдайымен ғана шұғылданып, табиғат құбылыстарына көңіл бөлмеген.</p> <p>Тек дамудың белгілі бір сатысында ғана, табиғат құбылыстарының сұрапыл, дүлей күштерінің алдындағы өздерінің әлсіздігін сезіне бастады. Міне осы кезден оларға алғашқы діни ұғымдар пайда болып, өріс алды.</p> <p>Кері байланыс</p> <p>“Идеялар себеті”</p> <p>Бүгінгі тақырыпта алған мәліметіңіз.</p> <p>Сабақта қиын болған тұстар.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқа мерзімді (сабақ) жоспары-31

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	05.04.04.01.02-04-2023
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Ежелгі сенім жүйесі, ұлттық және дәстүрлі діндер
Сабақтың мақсаты	Оқушылардың көненаным-сенім мен ұлттың діндер туралы білімдерін қалыптастыру. Мифологияның көне формалары, әлемнің үштік үлгісі, мифтер мазмұны, мифтердегі мәдени жетістіктер, мифологиялық таным туралы баяндау.
Құндылықтарды дарыту	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Қызығушылықты ояту «Дін-адамзат тарихы мен мәдениетінің ажырамас бөлігі» Толықтай келісемін Келісемін Білмеймін Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу. Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Ғылымда сонымен қатар діннің көне наным нысандары бар. Олар – фетишизм, тотемизм, анимизм, магия және шамандық (бақсылық). Фетишизм. Алғашқы адамдар үшін қоршаған географиялық ортаның өте маңызды болғаны белгілі. Адам табиғаттың дүлей күштері	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды. Оқушы өз жұмыстарыны	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс	Ақпараттық мәтін

	<p>алдында өзін дәрменсіз сезініп, оған бағынышты күй кешті. Осыдан әр түрлі табиғат денелеріне: тасқа, ағашқа, аң-құстарға, суға, күнге табыну пайда болды. Осылар фетиш (португал тілінде – ерекше қасиеті бар зат) болып табылады. Яғни фетишизм - адам күдірет күші бар, жаудан қорғайтын, емдейтін қасиеті бар деп сенетін әртүрлі дүние объектілерін қастерлеу. Фетишизм сарқыншақтары күрделі діндерде де кездеседі. Мысалы, христиан дінінде иконалар, шірімей сақталған мүрделер; исламда Меккедегі Қағбаның қара тасына табыну, әулиелер жатқан мазарларды қастерлеу және т.б., буддизмде Лхасадағы реликвиялар, субурган (қасиетті ступа, қасиетті ғимарат) табыну.</p> <p>Тотемизм – ежелгі діндердің тағы бір түрі. Солтүстік Америка үндістері тайпаларының тілінде тотем - оның тегі, туысы дегенді білдіреді. Адамдар топтары мен белгілі бір өсімдік, жануарлардың арасындағы туысқандық, күдіреттілік байланысы барына нанымды білдіреді. Тотемизмнің мәні туралы ғылымда әлі бірегей пікір қалыптаспаған. Тотемизм рулық құрылыспен тығыз байланысты.</p> <p>Магия. Объективті шындық дүниеге магиялық әдіспен әсер етуге наным алғашқы адамдардың табиғаттың заңдарын білмеуінен, олардың табиғат алдындағы әлсіздігінен шыққан. Магияның әр түрлі әдістері бар, олардың сипаты белгілі бір мақсатқа бағытталғандығына байланысты. Оларды былайша бөлуге болады - өндірістік немесе кәсіптік магия (егін шығымдылығын арттыру немесе сәтті аңшылық болуын қамтамасыз ету үшін дуалау ғұрыптары, жаңбыр шақыру, еңбек құралдарын дуалау) емдеу магиясы (дұға ету, аурудан арылту үшін дәрі-дәрмектер дайындап беру), зиянкестік магиясы (жауларына көз тигізу, тіл тигізу), әскери магия (жауынгерлердің ритуалды биі, каруларды дуалау), махаббат магиясы (басын айналдырып сиқырлау немесе теріс қаратып жіберу). Магиялық түсініктер және әрекеттер өміршең болып келеді, біздің еліміздің халықтарының тұрмысында әлі де орын алып</p>	<p>ң қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	---	---	---

отыр.
Анимизм алғашқы қауымдық құрылыс кезінде пайда болды. Анимистік наным алғашқы адамдарға тән бейнелеуден, қоршаған ортаны жандандыру талабынан шықты. Қиыр Шығысты зерттеуші В.К. Арсеньев «Дерсу Узала» атты кітабында Приморье өлкесінде жүріп, Жапон теңізі жағалауында болған мынадай оқиғаны суреттейді. Кенеттен әуеде теңіздің бетінен жоғарыда пароход, екі шхуна, таудың бейнесі көрініп, кейіннен тағы да әлдеқандай құрылыстың сұлделері көрінді. Біраз уақыт өткен соң осы көрініс сейіліп кеткен. Бұл осы өлкеде жиі кездесетін сағым болатын. Дерсу Узаланың пікірінше адамдардың, жануарлардың, құстардың, балықтардың, жәндіктердің, тіпті өсімдіктер мен тастардың, жалпы барлық жансыз заттардың жаны – көлеңкесі (ханя) бар, адамдар ұйықтағанда жан қыдырады, ал ханя шегіншектесе адамдар оянады. Адам ұйықтағанда жаны денені тастап шығып, қыдырып көп нәрсені көреді. Түс көруді ол осылайша түсіндіреді. Жансыз денелердің жаны да өз материясын тастап кете алады, ал денелер бұл кезде тыныштық күйде болады.

1-тапсырма

- 1.Мифтік сананың ерекшеліктері;
- 2.Фетишизм, тотемизм, анимизм, магия, шамандық;
- 3.Мифология мен табиғат байланысы

2-тапсырма

. INSERT әдісі арқылы мәтінмен жұмыс.
«V» -бұл маған белгілі; «+»- бұл мен үшін жаңа, мен ол туралы тұңғыш рет оқып отырмын; «?»-мен бұл жерде не айтылғанын түсінбедім; «!»-бұл өте қызықты, ол туралы сыныптастарыммен әңгімелесуім керек.

3-+тапсырма

Артықшылықтар мен кемшіліктер.

Тапсырма:

«Діннің артықшылығы мен кемшілігі»

Тапсырмада оқушылардан бір құбылысты басқасымен салыстыру және бірқатар идеялардың кемшіліктері мен артықшылықтарының тізімін жасауға нұсқау беріледі.

	Артықшылықтары	Кемшіліктері			
	Мектепте				
	Мешітте				
	Үйде				
Сабақтың соңы	<p>Сабақты қорытындылау Алғашқы қауымдық құрылыстың бастапқы кезеңдерінде жүздеген мың жылдар бойында адамдардың ойында ешбір діни нанымдар болмаған. Бұл дәуір тарихта "дінсіз дәуір" деген ат аталды.</p> <p>Кері байланыс «Алақан»</p> <p>1. Басбармақ Неұнады?</p> <p>2. Балан үйрек Жаңа не білдім?</p> <p>3. Органтерек Нежөнінде ойландыңыз?</p> <p>4. ШылдыршүмекӨзқоржыныма не аламын?</p> <p>Кішкентайбөбек Небілгімкеледі? «Алақан»</p>	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды	A4, конспект	

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-32

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	12.10.11.08.09-04-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Буддизм, Дінілімінегіздері.
Сабақтың мақсаты	оқушыларды Буддизм ілімі, пайдалануы, таралуы, негізгі тармақтарымен таныстыру. - өз бетінше жұмыс істеп қорытынды шығарудағыларын қалыптастыру, ойлау және шығармашылық қабілеттерін дамыту.
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Қызығушылықты ояту: Будда діні бейне фильм көрсету. Ой толғаныс: БББ кестесі Б Б Б Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс 1. Буддизм ілімі, пайдалануы, таралуы. 2. Негізгі тармақтары. 3. Қазіргі Буддизмнің ерекшеліктері. 4. Буддизмнің Қазақстандағы тарихы. Негізгі сөздер: Буддизм, Гаутама, Карма,	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>Нирвана, Хинаяна, Махаяна</p> <p>Тірек – кесте арқылы түсіндіру:</p> <p>Буддизм</p> <p><i>Ілімі Пайда болуы Таралуы</i></p> <p><i>Негізгі тармақтары</i></p> <p><i>Хинаяна Махаяна</i></p> <p><i>ламаизм дзен-буддизм</i></p> <p>Ілімі: негізіне айналған «төрт ақиқат»:</p> <p>1.Өмір деген – қасірет.Адамның өмірінің барлық кезеңдері – оның тууы, есеюі, қартаюу, өлуі – бәрі қасірет.</p> <p>2.Адамдар бұлдүниеде рахат көрсем, бай болсамдейді. Қасіретсебептеріосындажатыр.Демек, адамныңқасіреткөруіоныңқанағатсызтілектерінен</p> <p>3.Барлық дүниеліктілектердентолық бас тартып, нирванағажеткендеғанақасіреттенарылуғаболады.</p> <p>4.Нирванаға жәнекүдіреттіақиқатқа «ортаңғы» немесе «сегізтүрлі» жолменжетугеболады. Олар: 1.қасіреттіңсебептеріндұрыстүсінебілу; 2.дұрыс ойлайбілу; 3.сөзді дұрысқұру; 4.дұрыс әрекеттержасау; 5.салауатты өмірсүру; 6.адал еңбекету; 7.ізгі нәрселердіойғасақтау; 8. денекүші мен психиканыдұрысарнаға салу.</p> <p>Пайдаболуы: Б.з.д YI</p>	<p>қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	---	--	--	---

ғасырдакөне Үндістанда пайда болды. Дінің негізін салушы Сидхартха Гаутама 567 жылы Оңтүстік Непалдағы рубасының отбасында дүниеге келді.

Негізгі тармақтары: Хинаяна діни ілімі мен ғұрыптардың мызғымастығын жақтады.

Махаяна оған қосымшалар еңізуді, буддизмге кеңірек және

еркінірек түсіндерме беруді қолдады.

Таралуы: Хинаяна Шри-Ланкада, Тайландта, Бирмада, Лаоста, Камбоджада кең тарайды.

Үндістанда, Бангладеште, Вьетнамда, Малазияда, Непалдаықпалылгерілерге

қарағандасолғында болды.

Махаяна Қытай, Жапония, Корея, Непал, Бутан, ламаизм түрінде

Монғолияда, Тибетте, Бурятияда, Жоңғарияда.

Айырмашылықтары: махаянада Будданы құдай бейнесінде мойындайды, ал хинаянада

Будданы мұғалім деп санайды. **Мағынаны ажырату кезеңі.**

Оқушыларшағын топпен мәтін мен жұмыс істеу.

Оқу, топ ішінде әңгімелеу.

«Брундық қозғалыс»

әдісі арқылы басқатоптармен қосылып бір-біріне түсіндіру.

Блиц – турнир ойыны.

1 сұрақ. Буддизм дінінің негізін салушы кім?

Сиддхартха Гаутама.

2

сұрақ Үнді мемлекетінің негізін қалаған Маурия әулетінен шыққан патша кім?

Ашок

	<p>3 сұрақ Буддизм ілімінеше «ақиқаттан» тұрады?</p> <p><i>Төрт</i></p> <p>4 сұрақ Нирванаға жету жолынешеу?</p> <p><i>Сегіз</i></p> <p>5 сұрақ Негізгі тармақтарын атаңдар.</p> <p><i>Хинаяна мен махаяна.</i></p> <p>6 сұрақ Қазақстанға буддизм қашан келді?</p> <p><i>II-III ғасырларда.</i></p> <p>7 сұрақ Ресейге буддизм нешінші ғасырда келді?</p> <p><i>XVIII – XIX ғ.ғ.</i></p> <p>8 сұрақ Чан- буддизм деген не?</p> <p><i>Қытайда махаяна мен жергілікті діндердің синтезі.</i></p> <p>9 сұрақ Махаянаның екі бөлігі қалай аталады?</p> <p><i>Ламаизм және дзен-буддизм.</i></p> <p>10 сұрақ Буддизм діни басшыларының жиналысы қалай аталады?</p> <p><i>Сангити.</i></p> <p>11 сұрақ Сиддхартха Гаутама қай жылы өмірге келді?</p> <p><i>567 жылы</i></p> <p>12 сұрақ Карма деген не?</p>			
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Б.з.д. VI ғасырда көне Үндістанда пайда болды. Дінің негізін салушы Сиддхартха Гаутама 567 жылы Оңтүстік Непалдағы ру</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

басының отбасында дүниеге келгді.

Кері байланыс

Жалғастырыңыз:

Маған ... қызықты болды?

Бұл ... қиындық туғызды?

Осы ... мені ойландырды?

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқаш мерзімді (сабақ) жоспары-33

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	12.10.11.08.09-04-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Христиан діні. Дін ілімі негіздері.
Сабақтың мақсаты	Христиан дінінің қалыптасу мен таралуы туралы түсініктері қалыптасады, топ арқылы тақырыптың маңыздылығын түсінеді
Құндылықтарды дарыту	Жалпыға бірдей еңбек қоғамы: Еңбек өнімділігін арттыру, қоғам, мемлекет еңбек арқылы дамитынын түсіндіреді.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Қызығушылықты ояту кезеңі:</p> <p><i>«Маған рухани күш, яғни адамның ішкі жан-дүниесінің тазалығы мен діни-сенімі бір-бірімен тығыз байланысып, қатар жүретін сияқты көрінеді де тұрады. Адам алдымен рухани жағынан жетілуге қадам жасайды да, содан кейін құдайды мойындайды, оған жақындай түседі.</i></p> <p><i>Мұсылман діні мен христиан діні – Қазақстанның рухани дүниесінің қос қанаты. Қай діннің болса да өмір сүруге құқығы бар. Ал адамдарда оларды таңдау құқығы, ождан бостандығы болуы тиіс... Құдайға құлшылық ету жас кезде де, егде тартқанда да жарасады.» Н.Ә.Назарбаев</i></p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Бейнефильм Шәкәрім Құдайбердіұлы «Дін туралы»</p> <p>«Әлемдік діндер»</p>	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын	Ақпараттық мәтін

	<p>Ассосация әдісі:</p> <pre> graph TD A[Христос] --- B[Инжіл] C[Христиан діні] --- D[Храм] C --- E[Католик] </pre> <p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Христиан діні - екінші әлемдік дін. Ол I ғасырда Рим империясының шығыс өлкесінде, дәлірек айтсақ, Израильде (Палестинада) б.д.д. 30-100 ж. еврей және басқа ұлттардың арасында пайда болды. Алғашқы христиан қауымы «қудаланушы» дін болғандықтан, христиандар христиан дінінен басқа діндердің салтына қатыспады. Олар қоғам өміріне де қатыспады, жалпы мемлекеттік мейрамдар принциптерімен өмір сүрді. Мұның бәріне халықтың жоғары топтары қарсы тұрды.. II ғасырдан бастап күл иеленуші жүйесінің дағдарысқа ұшырауы салдарынан, империяның нашарлануын тоқтата алмаған үстем тап дағ-дарысқа түсіп, пессимизмге ұшырады. Жағдайдың қиындығынан, одан шығудың жолын білмеген ауқатты үстем таптың адамдары христиан қауымына кіре бастады. Сол себептен христиан қауымының құрамы өзгерді.. Епископ пен пресвитерлер бірте-бірте қауымға басшылық етуді өз қолына алды. Әр түрлі культті өткізу, уағыз айту, күнделік жұмысты басқару осы адам-дардың қолында болды. Сонымен Шіркеу иерархиясының жоғарғы топтары күл иеленуші мемлекетпен жақындасты. II ғ. аяғы кезінде Христиан діні Рим империясының барлық облыстарына таралды. III ғ. басы кезінде <i>313 жылы Миланда Константин император Христиан дінін</i> ерікті түрде қабылдау жөнінде жариялады. Міне, осы уақыттан бастап Христиан діні ресми түрде үстемдік етуші дінге айналды. Ал, <u>324 жылы христиандықтар ресми түрде Рим империясының мемлекеттік діні деп жарияланды. 325 жылы оның бас-шылығымен Никке қаласында I-ші Бүкіләлемдік христиан шіркеулерінің соборы (съезі) шақырылды. Собор Христиан дінінің негізгі уағыздарына қысқаша түрде қаулы алды. Бұл қаулы</u></p>	<p>жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	---	---	---

	<p>Құдайға «сенудің - Никкейлік символы» деп аталды. Сөйтіп, император өкіметі мен христиан шіркеуінің одағы құрылды да, Христиан діні мемлекеттік дінге айналды</p> <p>.</p> <p>Тапсырма Тақырыптық кесте толтыру</p> <table border="1" data-bbox="231 495 882 633"> <tr> <td data-bbox="231 495 555 562">тақырып</td> <td data-bbox="555 495 882 562">мәлімет</td> </tr> <tr> <td data-bbox="231 562 555 633"></td> <td data-bbox="555 562 882 633"></td> </tr> </table>	тақырып	мәлімет					
тақырып	мәлімет							
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау «Махаббатпен жаратқан адамзатты, Сен де сүй ол Алланы жаннан тәтті. Адамзаттың бәрін сүй бауырым деп, Және хақ жолы осы деп әділетті...» - деп Абай атамыз махаббатпен жаралған адам бойында үш сүйіспеншілік болу керек деп өсиет еткен. Сондықтан, бірнеше діндер тоғысқан, көп ұлтты Отанымызда тыныштық пен бейбітшіліктің сақталуы – сіз бен біздің қолымызда. Бір-бірімізді дінімізге, тілімізге, нәсілімізге қарамай «бауырым» деп сүйсек, адал жолмен жүрсек, аспанымыз ашық болып, мемлекетіміз гүлдене түсері хақ</p> <p>Кері байланыс</p> <p>“Идеялар себеті”</p> <p>Бүгінгі тақырыпта алған мәліметірім.</p> <p>Сабақта қиын болған тұстар.</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>				

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-34

Бөлім:	Зайырлылықжәнедінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	19.17.18.15.16-04-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Ислам.Дін ілімі негіздері.
Сабақтыңмақсаты	Ислам дінінің пайда болуы мен оның қалыптасқан ережелерін түсіндіре алады. Оқушылардың басым бөлігі: Исламның таралу территориясы мен басты тарихи оқиғалары туралы сипаттама бере алады .
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне, ынтымақтастыққа баулу

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Ой шақыру -Ислам дінінің таралу тарихы туралы не білесіз?</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Ислам (араб тілінде бас июшілік, құлшылық) - үшінші әлемдік, ең жас дін. Мұсылман қауымдары 120 мемлекетке тараған, 35 мемлекетте мұсылмандар саны басым болып, 28 мемлекетте мемлекеттік дін болып</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындылар</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>есептеледі.</p> <p>Жалпы тарихи жағынан Ислам VII ғасырда Араб халықтарының алғашқы қауымдық құрылыстан таптық қоғамға өтуі, олардың феодалдық-теократиялық мемлекеттерінің Араб халифатына бірігуі кезеңінде пайда болып немесе осы жүйелердің тездеп өтуінің идеологиялық бейнесі болды.</p> <p>VI-VII ғасырларда Аравия түбегі әр түрлі діни ілімге бай болды. Араб жерінде орын алған, иудаизм және христиан, зороастризм діни ағымдары, сондай-ақ политеистік көзқарастар да исламның идеялық көзқарасының қалыптасуына әсерін тигізді.</p> <p>1-тапсырма</p> <p>Исламның пайда болуы мен Мұхаммед пайғамбардың өмірбаяны туралы бейнематериал көрсету. Бейнероликті көру барысында екі жуан, екі жіңішке сұрақ құрастыру.</p> <p>2-тапсырма</p> <p>Оқулықтағы мәтінді және қосымша материалдарды пайдалана отырып исламның пайда болуы мен таралуының негізгі оқиғаларын тізімге түсіру.</p> <p>Топта исламның пайда болуы мен таралуын 751 жылға дейінгі үш негізгі оқиғаны табу керек.</p> <p>Сыныппен бірге негізгі оқиғаны бағалау критерийін жасау. Қандай жағдайда біз оны негізгі оқиға дейміз?</p>	<p>ын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау</p> <p>Мұсылман қауымдары 120 мемлекетке тараған, 35 мемлекетте мұсылмандар саны басым болып, 28 мемлекетте мемлекеттік дін болып есептеледі.</p> <p>Кері байланыс</p>	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийле рімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>A4, конспект</p>

	-Сабақтың қызықты тұстары..... -Сабақта қиын болған тұстары.....	жазады		
--	---	--------	--	--

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-35

Бөлім:	Зайырлылықжәнедінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	26.24.25.22.23-04-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Қазақстан жеріндегі ислам.
Сабақтыңмақсаты	Қазақстандағы ислам діні: исламныңҚазақстанда таралуы туралы мәліметтер
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Қызығушылықты ояту</p> <p>Суретке қарап Қазақстандағы Ислам дінінің орнын айту</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады.</p> <p>Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>№ 1-тапсырма: Тірек-сызба.</p> <p><u>Түркі-қазақ дүние танымы</u></p> <p>Тәңірге табыну- Көк тәңірі</p> <p>Жер-суға табыну</p> <p>Ұмай анаға табыну</p> <p>Шамандық ғұрыптары</p> <p>Киелі заттарға сену</p> <p>Ерекшелігі Бұған дейін</p> <p>Жаңа тақырып мазмұны:</p> <p>№ 2-тапсырма: Сызбаны толтырыңдар</p> <p>Қандай оқиғалар болды?</p> <p>Исламдану үрдісі 8-9 ғғ жүрді</p> <p>8ғ. Қарлұқтар ислам дінін қабылдады</p> <p>10 ғ. ең алғашқылар болып қараханидтер ислам дінін мемлекеттік дін деп жариялады</p> <p>Христиан церковтер мешіттерге айналды</p> <p>IX-X ғғ. 2-ші жартысынан бастап</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p>

	<p>мұсылмандық жерлеу салттары үстем етті № 3-тапсырма: Бос торларды толтырыңдар Мұсылмандық суниттік бағыттың таралуы Мұсылмандық этика, мәдениеттің таралуы Мұсылмандықтың жергілікті халықтың әдет-ғұрпына икемделіп, сіңісуі № 4-тапсырма: Көшпелілердің дүниетанымы Т-С картасымен жұмыс <u>Ерте замандағы дүниетаным</u> <u>Таным дәстүрі</u> <u>Дәуірден бастап</u></p> <p>№ 5-тапсырма: Оқулықтағы мәтіндерді пайдаланып немесе жоғарғы тапсырмалардың мазмұндарын ескере отырып тапсырманы орындап көр.</p> <p>Таным ерекшелігі</p> <p>Қазіргі дүние танымы</p> <p>Ежелгі дүние таным</p> <p>Құдайға сену</p> <p>Ұмай анаға табыну</p> <p>Тәңірге табыну, Жер-суға табыну Аллаға құлшылық ету Шамандық ғұрыптары Құдайға құлшылық ету Киелі заттарға сену Отқа табыну</p>	<p>бірін толықтырады. Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Кең далада емін-еркін көшіп-қонған қазіргі Қазақстан термторриясындағы түркі тайпалары арасынан ислам дінін тарату үшін миссионерлер ағылды. Олар көшпенді халыққа күштемей-ақ ислам дінін енгізу жағын қарастырды. Оларға қазіргі қазақ халқын құраған тайпалар ұстанған дін, исламға көп жағынан кереғар еместей болып көрінді.</p> <p>Кері байланыс.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

--	--	--	--	--

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-36

Бөлім:	Зайырлылықжәнедітанунегіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	26.24.25.22.23-04-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Ислам мәдениеті.
Сабақтыңмақсаты	Ислам мәдениеті: сәулет өнерін, қолданбалы өнер, архитектуралық құрылыс жүйелері туралы білімдерін арттыру. Оқушылардың пәнге қызығушылығын арттыру, өз бетімен жұмыс
Құндылықтарды дарыту	Оқушыларды бір-біріне деген құрмет көрсетуіне, ынтымақтастыққа баулу

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Ой қозғау -Кесене туралы не білесіз? - Ислам жазба мәдениетінің ескерткіштері қай жерде орнасаң?</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Оқулықтағы мәтінмен жұмыс 1- тапсырмасы _____ ғасырдан бастап сәндік қолданбалы өнерде оюлы және жылтыратылған кірпіштер кеңінен пайдаланылған. (X) Құйрықтөбе қаласын қазған кезде ертедегі _____ орны табылды. (мешіт) Айша бибі ел аузында сақталған аңыз бойынша шамамен _____ ғасырлар</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындылар</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>аралығында өмір сүрген ару қыз.(XI-XII) 2 тапсырма Қызылөзен қаласының орнын қазғанда _____ бейнесі бедерленген терракоталық тақталар табылған.(арыстан) _____ діни аңыздар бойынша Қожа Ахмет Йасауидың ұстазы болған.(Арыстан баб) Отырардың екінші моншасы қаланың оңтүстік рабад аумағында, қалаға кіре-беріс қақпадан _____ метр жерде орналасқан. (200)</p> <p>3- тапсырма Бабаджа-қатын кесенесі _____ ғасырларда салынған(X-XI) Шығыс моншасы қазіргі Түркістан қаласында _____ жылдарына дейін жұмыс істеген. (XX ғ 60) Кейбір күмбездердің әшекейленіп жасалуы немесе түскиіздер мен текеметтегі _____ қолданбалы өнердің дамығандығын көрсетті.(оюлар) Сәйкестендіру (Берілген сөздерді сәйкестендіру тапсырылады.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабаджа қатын кесенесі а) Түркістан 2. Қажа Ахмет Йассауи в) Тараз 3. Арыстан баб с) Шығыс моншасы 4. Айша бибі д) Шымкент қаласы (Ежелгі Отырар қаласы) 5. Түркістан е) Қарахан <p>Дұрыс жауаптар: 1-В, 2-А, 3-Д, 4-Е, 5-С;</p>	<p>ын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады. Дескриптор:</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Тарихы Оңтүстік Қазақстаннан бастап, Қазақстан жерінде исламның таралуы бірнеше ғасырлар аралығына созылды. X ғасырдың соңында ислам Жетісу мен Сырдария өзендерінің отырықшы елдерінде таратыла бастады. Мысалы, Ислам Қарахан Империясында кең тараған. Қазіргі уақытта қазақтардың көбісі өздерін мұсылман деп санайды және діни ғұрыптардың кейбірін сақтайды.</p> <p>Кері байланыс.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мен нені үйрендім? • Маған не қиын болды? • Не күрделі болды? • Мен енді нені үйренгім келеді? 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>

--	--	--	--	--

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-37

Бөлім:	Зайырлылықжәнедінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	03.08.02.29.30.04-05.2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтыңтақырыбы	Қазақстан аумағындағы діни ұйымдардың қызметі
Сабақтыңмақсаты	
Құндылықтарды дарыту	

Сабақтыңбарысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушыныңәрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p> <p>Ұйымдастыру кезеңі.</p> <p>«Сыр сандық» ойыны</p> <p>Сандық ішінен сұрақтар алады, жауап береотырып тақырыпты ашамыз.</p> <p>Дін деген не?</p> <p>Діни ұйымдар көппа?</p> <p>Қай дінді ұстанасың?</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады.</p> <p>Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Дін – тарих кезеңдерінің қай қатпарлары болмасын адамзат үшін құнды. Уақыт өткен сайын кейбір діндер деградацияға түсіп жатса, бірі қайтадан жанданып, жаңа бір күш алғандай дамиды. Әрине, бұл құбылыстардың барлығы қоғамдағы діндарлыққа байланысты. Діндарлық – мемлекет пен дін арасындағы саясатқа тікелей байланысты. Егер мемлекет зайырлылық қағидаттарын ұстанса, қауіп төндірмейтін, экстремистік және террористік деп танылмаған діни бірлестіктерге бірдей қарайды немесе кейбір діни бірлестікке ерекше бір мәртебе беріп айқындайды. Кейбір мемлекеттер өзінің саяси бағытын дінмен ұштастырып жатады. Осы бір байланысқа қарама-қарсы идеология – атейстік. Яғни, Құдайға сенбеушілік.</p> <p>Ата заңымыздың 1-бабының, 1-тармағында:</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды.</p> <p>Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p>	<p>ҚБ</p> <p>Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ</p> <p>«Мадақтау»</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p>

	<p>«Қазақстан Республикасы өзін зайырлы, ашық, құқықтық мемлекет ретінде орнықтырады» делінген. «Зайырлы» ұғымы мемлекеттің барлық салаларда, соның ішінде дін саласында да ашық, айқын саясат ұстанатынын, азаматтардың ар-ождан бостандығын қамтамасыз ететінін, діннің мемлекет саясатына араласпайтынын білдіреді. Яғни зайырлылық – дінсіздік немесе дінді терістеушілік емес, ол – мемлекеттің діни емес, құқықтық қағидаттармен басқарылуы.</p> <p>Зайырлы мемлекеттерде арнайы тіркелген діни бірлестіктердің жұмыс жасауына ешқандай кедергі жоқ. Қазақстанның тәуелсіздік алғаннан кейін, 1992 жылы «Діни сенім бостандығы мен діни бірлестіктер туралы» заңы қабылданған болатын. 2011 жылы 11 қазанда «Діни қызмет және діни бірлестіктер туралы» заңының күшіне енуі, елдегі кейбір діни бірлестіктер қызметінің ахуалын біршама өзгергендігі аталып өтіледі. Осы саладағы туындаған мәселелерді ескере отырып, 2011 жылы 11 қазанда «Діни қызмет және діни бірлестіктер туралы» заңы негізінде діни бірлестіктерді қайта тіркеу 2012 жылдың 25 қазанына дейін жүргізілді. Қайта тіркеу нәтижесінде діни бірлестіктердің саны 32% қысқарды.</p> <p>Діни ұйымдар, діни топтар мен діни бірлестіктер түрінде құрылуы мүмкін. Сонымен қатар, заңнамаға сәйкес мемлекеттік органдарда және жергілікті мемлекеттік органдарда, әскери бөлімдерде, мемлекеттік және муниципалдық ұйымдарда діни бірлестіктер құруға тыйым салына-ды. Сонымен қатар, діни партия құ-руға қатаң түрде тыйым салынады.</p> <p>Діни ұйымдар меншік иесі бола алады. Олар ғимараттарға, жер учаскелеріне, өндірістік, әлеуметтік, қайырымдылық, мәдени-ағартушылық мақсаттарға, діни заттарға ие бола алады. Діни ұйымның меншігі өз қаражаты есебінен сатып алу немесе құру, азаматтардың, ұйымдардың қайырымдылықтары немесе мүлікті мемлекеттен беру арқылы құрылады. Діни ұйымдарға кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға және өз кәсіпорындарын құруға рұқсат етіледі. Оның үстіне мұндай</p>	<p>Дескриптор:</p>	<p>сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	---------------------------	--	---

	кәсіпорындар азаматтық және еңбек заңнамасының нормаларына бағынады.			
Сабақтың соңы	Сабақты қорытындылау Кері байланыс ☐ Қиын болды... ☐ Бүгін мен білдім... ☐ Қызықты болды...	Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	A4, конспект

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқамерзімді (сабақ) жоспары-38

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	10.15.02.06.14-05-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Теріс пиғылдағы діни ағымдар туралы түсінік. Терроризм.
Сабақтың мақсаты	Оқушыларға дәстүрлі емес діни культтар, экстремистік және лаңкестік ұйымдар туралы терең білім беру, білім-білік дағдыларын қалыптастыру. Оқушыларға тақырып ауқымында тың мәліметтер бере отырып білімдерін тереңдету.
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Ой шақыру - Теріс пиғылды діни ағымдар туралы не білесіз? Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру	Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	Мәтінмен жұмыс Қазіргі таңда тәуелсіз мемлекетімізді дамушы және дамыған елдерден ерекшелігі, ол – қоғамдағы діннің нығаюы мен елдегі діни ахуалдың тұрақты болуы. Соңғы жылдары еліміздің діни ахуалына талдау жасау барысында, халқымыздың сексен пайызға жуығы асыл дініміз исламды ұстанып, дінге бет бұрып жатқандығы және олардың басым бөлігін жастар құрайтыны белгілі болды. Бір	Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>жағынан – бұны жақсы хабарға баласақ, екінші жағынан – дәстүрлі дінімізбен мүлдем үйлеспейтін кейбір сан алуан пікірлер мен ұстанымдардың салдарынан туындайтын түрлі келеңсіз жәйіттер алаңдатады.</p> <p>Осыған орай, еліміздің жарқын болашағын қалаушы – жас ұрпақтарымыздың санасын улап жатқан жат ағымдардың мән-мағынасын, әсер ету жолдары мен тигізер зияндарын ашып көрсетіп, оларға қысқаша тоқталуды мақсат еттік.</p> <p>Дәстүрлі дінге қайшы ағымдарды қоғамда деструктивті немесе теріс пиғылды діни ағымдар деп атайды. Яғни, «деструктивті» деген сөз латын тілінен «құлату», «қалыптасқан жүйені бұзу» деген мағынаны білдіреді. Жалпы айтсақ, діннің атын жамылған жат ағымдардың/топтардың мүшелері діни сауаты төмен, әлеуметтік тұрмысы нашар жастарымызды өз қармақтарына түсіру үшін өздерін ақиқат жолындағы шынайы діндарлар етіп көрсетіп, Отанына, отбасына және ата-бабамыз ғасырлар бойы дәріптеген дәстүрлі дінімізге, қалыптасқан салт-дәстүрімізге күдік келтіріп, қарсы қояды. Тіпті, өздерінің істеген істерін және сөйлеген насихат сөздерін дәлелдеу мақсатында Қасиетті Құран мен хадистерден мысал келтіріп, жастардың санасын улап, жат идеологиясын таратады. Бұл деструктивті ағымның радикалды идеологияны таратудағы мақсаты екі түрлі: бірінші – заңсыз жолмен пайда табу; екінші – мемлекет мүддесіне нұқсан келтіріп, билікті басып алу.</p> <p>Бүгін де, асыл дінімізбен мүлдем жанаспайтын жат ағымдар жетегінде кеткен қаншама қандастарымыз өз жақындарынан, достарынан теріс айналып жатқаны баршаға мәлім. Мұндай түрлі жат ағымдардың жетегіне ерген жас азаматтарымыз балаларына тиісті медициналық екпе ектіруден бас тартып, мектептегі сабақтарын тастап, мектеп жасындағы ұл-қыздардың музыка тыңдауына – қарсылық білдіріп, мемлекеттік әнұранды тыңдауды және туға құрмет көрсетуді харам дейтіндер де бар. Осындай бір ағымдардың теріс пиғылды уағыздарының салдарынан еліміздегі кейбір ұл-қыздарымыз отбасы мүшелерінен, үй-меншіктерінен айырылып, түрлі психикалық ауруларға шалдығып, өз-өзіне қол салып, әр түрлі жағымсыз жағдайларға тап болып жатқандарын да жоққа</p>	<p>алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	---	--	---

шығаруға болмайды.

Айта кетерлік жәйт, деструктивті ағымдардың жетегінде кеткен жастарды, жалпы адамдарды қоғамға қайтару аса қиынға соғады. Себебі олардың сана-сезімдерін уландырғаны соншама, олар кірген жат ағымның «көсемі» не айтса, соны екі етпей орындайтын жанды роботқа немесе сарбаздарға айналады.

Осындай қателіктерге жастарымызды ұрындыратын ең басты себеп – ара жікті ажырата алмау салдарынан ғаламтор кеңістігіндегі түрлі жат ағымдардың сайттарына кіру, діни сауатсыздық, отбасындағы жанжалдар мен келіспеушіліктер және тәрбиенің жеткіліксіздігі.

Қазіргі таңда, уәкілетті мемлекеттік органдардың деструктивті ағымдарға қарсы белсенді күрестері мен алдын алу шаралары нәтижесінде көптеген радикалды сайттарға тосқауыл қойылып жатыр, сондай-ақ еліміздің түрлі оқу орындарында жас өспірімдердің діни сауатын арттыратын арнайы ақпараттық-насихаттау жұмыстары мен оқу-ағартушылық сабақтары өткізілуде. Сонымен қатар, ҚМДБ-ның және ҚР МСМ Дін істері комитетінің бастамасымен әр алуан ағартушылық сайттар мен порталдар іске қосылды, әр қилы деструктивтік ағымдардың салт-дәстүрімізге, дінімізге және ділімізге тигізетін зардаптары жайлы тиісті органдар мен дін өкілдерінің қатысуымен республикалық және аймақтық деңгейдегі бұқаралық ақпарат құралдарында (телеарналарда, газеттерде және т.б.) арнайы сұхбаттар жүргізілуде.

Қандай белгілері бар екені турасында қысқаша тоқталайық.

Біріншіден жаңадан ұйымға кірген адам белгілі дәрежеде сол топтың мүшелерінің психологиялық қысымына ұшырайды. Ол осы жерде дәстүрден тыс діни ағымдардың «махаббатына бөленеді». «Құдай сені жақсы көреді, сен асқақ арман-мақсаттарды бағындыратын таңдаулылардың бірісің. Бізден басқа әлемнің барлығы дінсіз, күнәға белшесінен батуда» деген сияқты нәрселерді құлағына құяды. Топтасып ән шырқау, бір-бірімен төс қағыстырып құшақтасу, мадақтау сияқты кішкентай балаларды алдайтын тәсілдердің барлығы ұйымда кеңінен қолданылады. Сөйтіп, діни таным түсінігі қалыптаса қоймағандар арасында осындай «бақытты отбасының» бір мүшесіне айналуға

деген құштарлығы күшейе түседі. Екіншіден, дәстүрден тыс діни ағымдар мүшелері қоршаған ортасынан іргесін аулақ салып, өз бетінше бөлек өмір кешеді. Ал қоғамнан қол үзген адамның уақыт өте келе «ұстазының» айтқандарының анық-қанығына ой жүгірту, оны шынайы өмірмен салыстыру мүмкіндігінен айырылатыны түсінікті жәйт. Үшіншіден, қауіпті діни ұйымдарда мүшелерінің ойлау қабілетін тежейтін түрлі әдістемелер қолданысқа ие. Мәселен, бір сарынды әндерді жиі шырқату, бір қимылдарды үнемі қайталатудың ақыры адамды психологиялық тәуелділікке ұрындырады.

Төртіншіден, «отбасында құпия болмау керек» дегенді желеу еткен «ұстаз» «шәкіртіне» жасаған күнәларын мойындатып, арылуға «көмектеседі». Ішкі сырларын жайып салғаннан кейін өзін күнәһар жан ретінде сезінген шәкірттің бойында қорқыныш, үрей күшейе түседі.

Бесіншіден, рухани тұрғыда шынығу үшін ұйқыдан бас тартқандар мадақталады. Тоя тамақтанбау рухани тұрғыда жетілуге көмектесетін диета деп саналады. Сондай-ақ, ұйымға жаңадан қосылған жандардың оңашада ой қорытуына мүмкіндік бермеу үшін ұйымның өзге мүшелері оны ешқашан жалғыз қалдырмайды. Осылайша, дәстүрден тыс діни ұйым санатына қосылған жан аз уақыт ішінде ой-санасы өзгерген, мүлде басқа кейіптегі адамға айналады.

Дәстүрден тыс діни ұйым шырмауына ұшыраған адам өзін қалай сезінеді? Ол адамның көкірек көзі ашылып, ақиқатқа көз жеткізгендей, Құдайдың нұрын сезінгендей күй кешіп, бойында жаңа психологиялық қасиеттер дами бастайды. Қарапайым тілмен айтар болсақ, дәстүрлі емес діни ұйымдардың алдап-арбауының салдарынан сәби қалпына қайта оралғандай күй кешеді. Ол өзінің бұрынғы қадір-қасиеттерін тәрк етіп, сол ұйымдарға ұнамды бейнені қабылдайды. Уағызшыларының айтқаны ол үшін бұлжымас қағидамен тең болады.

Тапсырма

Кестемен жұмыс

Дін ағымдардың пайда болуы	Теріс пиғылды діни ағымдарды	Оның зардаптары
-----------------------------------	-------------------------------------	------------------------

		ң ортаға тигізетін әсері			
	Қорытынды ой				
Сабақтың соңы	<p>Сабақты қорытындылау Өкінішпен мойындайтын жәйт – бүгінде Қазақстанда дін әу бастағы міндеті – біріктіруші фактор болудың орнына керісінше жік-жікке бөлінуге, тіпті, араздыққа жол берді.</p> <p>Кері байланыс.</p> <p>Бұл сабақты мен қалай түсіндім? Өзім турал не білеміз? Сабақ сендерге ұнады ма? Сабақты жақсы оқу үшін не істеу керек?</p>		Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады	Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды	A4, конспект

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқаш мерзімді (сабақ) жоспары-39

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
---------------	--

Педагогтің Т.А.Ә. (болғанжағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	17.22.16.13.21-05-2024
Сынып:	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қазақстан–унитарлық және зайырлы мемлекет.
Сабақтың мақсаты	Оқушыларға тың мәліметтер бере отырып унитарлы және зайырлы мемлекет ұғымдарын түсінеді
Құндылықтарды дарыту	Жалпыға бірдей еңбек қоғамы: Еңбек өнімділігін арттыру, қоғам, мемлекет еңбек арқылы дамитынын түсіндіреді.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>Миға шабыл стратегиясы бойынша үй тапсырмасын қайталау</p> <p>Сұрақ жауап</p> <p>1 Дін туралы не білеміз?</p> <p>2 Діннің қалыптасу кезеңін ата</p> <p>3 Діни ұғымдар</p> <p>4 Діни ағымдар</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады.</p> <p>Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу</p> <p>Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	ҚБ «Мадақтаус эндвичі»	Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер
Сабақтың ортасы	<p>Қазақстан - зайырлы мемлекет! Себебі, мемлекет пен дін өзінше бөлек, автономды өмір сүреді, мектеп діннен ажыратылған. Мемлекеттің қарекеттері азаматтық заң нормаларымен реттелінеді де дін істеріне араласпайды. Ал діннің тіршілігі діни нормалармен реттелінеді, мемлекет жұмысына араласпайды. Адам, азамат қандай көзқарас, наным не сенім ұстанамын десе де өз еркі. Конституцияда көрсетілген ар мен ұждан бостандығы талаптары адамды сеніміне және</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды</p> <p>Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында</p>	ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады	Ақпараттық мәтін

	<p>көзқарасына байланысты қудалауға тиым салады. Яғни, дін заңмен қорғалады. Алайда дін нормалары мен тәжірибесі азаматтық заң нормаларына қайшы келмеуі керек. Дін саясатпен шұғылданбауы тиіс. Бір сөзбен айтқанда құрылымдары мен институттары Конституциямен баянды етілген мемлекет жұмысына дін ешбір кедергі келтірмеуі тиіс. зайырлылық дегеніміз дінсіздік емес, ол – гуманистік құндылықтарды, соның ішінде адамның ар-ұждан және діни сенім бостандығын жүзеге асыруды қолдайтын, дүниетанымдық еркіндікті, рухани саладағы ой-сананың көптүрлілігін мойындайтын, адамгершілік-өнегелілік және құқықтық құндылықтарға негізделген әмбебап жүйе. Сондықтан діни таным да зайырлы дүниетанымның бір бөлігі болып табылады. Зайырлылық ұғымы “лаицизм – грек тіліндегі “лаикос”- халықтық, бұқаралық деген мағынаны білдірсе, француз тілінде “лаиците”- діни емес, яғни, ”лаику”- зайырлы дегенді білдіреді .</p> <p>Бүгінгі қазақ тіліндегі “зайырлы”, ”зайырлылық” сөзі- “заһир”, яғни, анық, ашық деген мағыналарды білдіретін араб тілінен енген сөз. Бұл сөзді алғаш рет өткен ғасырда Алаш қайраткерлері “Алаш мемлекетін” құруда өз заңнамаларында қолданды. Олар бұл сөзді</p> <p>1) Ашық, нақтылық;2) адами, адамдық, өркениеттік;3) азаматтық деген мағыналарда қабылдады.</p> <p>Зайырлыжүйедедінибілімге де, дінтанулықбілімге де тыйымсалынбайды. Керісінше, еліміздіңзаңнамаларыаясындадінижәнедінтанулыҚазақстанРеспубликасыныңКонституциясындадінмемлекеттенбөлінгенделінбеген.</p> <p>«Дінисенімбостандығыжәнедінибірлестіктертуралы» ҚазақстанРеспубликасыныңзаңының 4-бабында</p> <p>«Дінибірлестіктермемлекеттенбөлінген» — делінген. Ал Конституция заңыныңбіріншібабындаҚазақстан «зайырлы» мемлекетдепжариялаған.</p> <p>Демократиялыққоғамдадінміндеттімемлекетті кмәртебегеиеемес, бірақоныңөзорны бар.</p> <p>Конституциямыздың 5-бабында:</p> <p>«ҚазақстанРеспубликасындаидеологиялықжән есаясиәралуандылықтанылады», — делінген.</p>	<p>қорғайды. Оқушы бір-біріне қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сәндвичі»</p> <p>ҚБМұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Үлестірмелі қағаздар</p> <p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	--	---	---	---

Дін тек идеология ғана емес, дегенмен, Конституцияның бұл тұжырымы дүниеге деген әртүрлік көзқарастың (идеологияның) заңалдында теңдігін, бірақ ешқайсысының анық міндетті еместігін көрсетеді.

Конституцияның бұл бабынан экстремистік, радикалды кемесидеологиядан басқалар, діни де, атеистік те көзқарастар мәдени өмірімізде, бұқаралық ақпарат, сондай-ақ азаматтардың қалауына байланысты меншікті рінге қарамастан оқу орындарында ағыздалуы мүмкіндігін байқаймыз. Әрине, бүгін Конституция берген бұл мүмкіндікті толық пайдалана алмай отырмыз.

Қазақстанда дінтану пәні факультативтік негізде немесе міндетті емес пән ретінде енгізіле бастады. Ал жоғары оқу орындарында тек Ақтөбе мемлекеттік педагогика институтында барлық мамандарға міндетті пән ретінде енгізілді.

Мемлекетімізде іштей атеизмнің әлі тұғыры берік.

Сырттан таңылып жатқан пікірді қолдай жөнеліп, елімізде ислам тымасқынып бара жатыр, мешіттер тым көбейіп кетті, қалаларда діни рәміздер басым, бұл зайырлы мемлекетке сәйкес емес деушілер көз деседі.

Осылай мемлекетіміз клерикалданып немеседіңге бой ұсынып бара жатыр деп те айтушылар бар. Елін, рухани дәстүрін сыйлайтын зайырлы мемлекетте рде бұндай сөздерді ашық айтуға бармайды, оны әдепсіздік санайды, ал олар де діни ғибадатханалар, ай мен крестер де баршылық.

Конституцияның 22-бабындағы «Әркімнің ар-ождан бостандығына құқығы бар», 14-бабындағы «дінге көзқарасына» байланысты «ешкімді кемсітуге болмайды» деген қағидаларына сәйкес мемлекет: азаматтардың дінге қатынасына, дін таңдауына, балаларының да дін таңдауына араласпайды; мемлекеттік органдардың жұмысында ни бірлестіктерге жүктемейді; діни бірлестіктерді қаржыландырмайды; діни бірлестіктердің жұмысына, егер олар заңға қайшы болмаса, араласпайды; әртүрлі діндегі немеседіңгесен бейтін адамдардың, діни бірлестіктердің өз арасында ыластықта,

төзімділікте болуына ықпал етеді.
 Ал діни бірлестіктер:
 мемлекеттік биліктің қызметін атқармайды және
 мемлекеттік органдардың жұмысына араласпайды;
 саяси партиялардың жұмысына қатыспайды,
 оларға қаржылай қолдау көрсетпейді;
 мемлекеттің заңнаматалаптары мен
 хұқық тәртібін сақтауға міндетті.

Осыған сәйкес мемлекетіміз "зайырлы"
 қағидасын есепке алады. қ
 білім берудің өзіндік мүмкіндіктері жасақталған
 1-тапсырма

Венн диаграммасы арқылы дін мен
 Мемлекеттің ара қатынасын анықтау
 2-тапсырма

1. Сөйлемге тиісті сөздерді жаз:

А) Біздің Республикамызда, негізінен, екі дін
 дәстүрлі сипатқа

ие:.....

В) Зайырлылық ұғымы «лаицизм» грек
 тіліндегі.....мағына
 ы білдірсе, француз
 тілінде.....дегенді
 білдіреді.

С) Қазақ тіліндегі «Зайырлы, зайырлылық
 сөзі.....деген
 мағыналарды білдіретін араб тілінен енген сөз.

Д) Алаш қайраткерлері зайырлылық сөзді:

Е) Зайырлылық деген

3-тапсырма. Қалпына келтір:

А) Н.Ә.Наз арбаев	1. «Мемлекет институттың діни емес негізінде басқарылуы тиіс» Қайырымды ел қозқарастарының төркінірисалары нда.
В) Әль Фараби	2. «Біз бұқарасанасындағы діңшілікті нартуына әзір болуымыз керек, онда тұрған қатерлі ештеңе жоқ»
С) Мұхамм ед Дулат и	3. «Жалпы діні өзінің негелі қақиқа ттан бөтен ештеңе үйретпейді. Жалғыз ақбізге қауіп төндіретіні дін и біліміміздің деңгейі онша жоғары болмай отырғаны»

<p>Сабақтың соңы</p>	<p>Сабақты қорытындылау Қазақстан - зайырлы мемлекет! Себебі, мемлекет пен дін өзінше бөлек, автономды өмір сүреді, мектеп діннен ажыратылған. Кері байланыс сұрақ-жауап) (3 мин) Бұл сабақты мен қалай түсіндім? Өзім турал не білеміз? Сабақ сендерге ұнады ма? Сабақты жақсы оқу үшін не істеу керек? Бағалау парақшаларын толтыру. Смайликтер арқылы кері байланыс орнату</p> 	<p>Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады</p>	<p>Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды</p>	<p>А4, конспект</p>
-----------------------------	--	---	--	---------------------

(білім беру ұйымының атауы)

Қысқашерзімді (сабақ) жоспары-40

Бөлім:	Зайырлылық және дінтану негіздері
Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Қанаева С.М.
Күні:	24.22.23.20.21-05-2024
Сынып:	Қатысушылар саны:

	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қазақстанның дінаралық келісіммен татулық аясындағы саясаты
Сабақтың мақсаты	Діни қызмет пен діни бірлестіктер туралы терең мағлұмат беру
Құндылықтарды дарыту	Өмір бойы білім алу: өзіне қажетті білім алу кезінде білімнің қажеттілігін түсінуге тәрбиелеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	<p>«Еркін жауап» стратегиясы.</p> <p>— Бүгінде облысымызда қанша діни ұйым бар екендігін білесіңдер ме?</p> <p>— Қаншағибадат нысандары бар?..</p> <p>— Облысымызда шетелдік миссионерлер бар ма?</p> <p>«Қазақстан – дінаралық келісім аймағы» деген сөз орамын қалай түсінесіңдер?</p> <p>Оқушыларды сабақтың тақырыбы және мақсатымен таныстыру</p>	<p>Оқушы өз ойларын ортаға салады. Оқушы жауаптары арқылы жаңа тақырыпқа көшу. Оқушы өз болжамдарын айтып, талқылау жүргізеді</p>	<p>ҚБ «Мадақтаус эндвичі»</p>	<p>Тақырыптық суреттер сілтемеде суреттер</p>
Сабақтың ортасы	<p>Мәтінмен жұмыс</p> <p>Дін саласындағы мемлекет саясатының негізгі мақсаттары:</p> <p>— дініне қарамай, ар-ождан мен дін еркіндігі және әркімнің құқықтары мен бостандықтары теңдігі кепілдерін қамтамасыз ету;</p> <p>— діни бірлестіктердің еркін қызметіне құқықтық тәртіп орнату;</p> <p>— діни бірлестіктердің өзара бейбіт қызметін қолдау, әртүрлі дін сенушілер арасыдағы, сенушілер мен сенбейтіндер арасында өзара түсінісушілік пен санасушылықты қолдау;</p> <p>— қазақстандық қоғамның бірлесуі мен</p>	<p>Оқушы ақпараттық мәтінмен жұмыс жасайды. Оқушы өз жұмыстарының қорытындыларын сынып алдында қорғайды. Оқушы бір-біріне</p>	<p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тыңдап кері байланыс беріп отырады</p>	<p>Ақпараттық мәтін</p> <p>Үлестірмелі қағаздар</p>

	<p>тұрақтылығына, рухани имандылық байлығын сақтап, нығайтуға қолдау көрсету;</p> <p>— ғаламдану жағдайында конфессия аралық қарым-қатынастардың жақсаруына қолдау көрсететін рухани және мәдени байланыстарды сақтау мен нығайту.</p> <p>Дін саласындағы мемлекет саясатының негізгі қағидалары:</p> <p>Діни ұйымдарды мемлекеттен айыру қағидасына сәйкес, мемлекет пен діни бірлестіктер мынадай шарттарды орындайды:</p> <p>— мемлекеттің діни бірлестіктердің ішкі істеріне араласпауы;</p> <p>— мемлекеттің діни бірлестіктерді қаржыландырудан бас тартуы;</p> <p>— мемлекеттік діни немесе атеистік идеологияның, мемлекеттік (міндетті) діннің немесе мемлекеттік (міндетті) діни бірлестіктің жоқтығы;</p> <p>— мемлекеттің діни, дінге қарсы, атеистік ойлар мен ағымдарды насихаттаудан бас тартуы;</p> <p>— мемлекеттің азаматтар дінге көзқарасын бақылаудан және азаматтарды дініне қарай есепке алудан бас тартуы;</p> <p>— діни бірлестіктердің мемлекет істеріне араласпау, оларға қайсыбір мемлекеттік міндет атқаруына, сонымен бірге, діни бірлестіктердің саяси партиялар мен қозғалыстар қызметіне қатысуға тыйым салу.</p> <p>Ар-ождан мен дінге сену еркіндігін қамтамасыз ету қағидасына сәйкес, мемлекет әркімге:</p> <p>— адам және азаматтың дінге көзқарасы, діни немесе діни емес бірлестіктерге қатысуына қарамастан, құқықтары мен бостандықтары теңдігін;</p> <p>— діни, діни емес (индифферентті) және атеистік көзқарасын еркін таңдау құқығын;</p> <p>— өз діні мен наным-сенімін өзгерту, жеке басымен немесе басқалармен бірге, ашық не жеке түрде еркін сену немесе ұстану, ілімде, ғибадат жасау мен діни және салттық дәстүрлерді орындауда еркін болуын;</p> <p>Мағынаны ашу» (тәуелсіз зерттеу)</p> <p>1- тапсырма: Діни келісім – бірлік пен тұрақтылық кепілі.</p> <p>2- тапсырма: Ұлтаралық және дінаралық келісімнің қазақстандық моделі.</p>	<p>қосымша сұрақтар, қойып, бір-бірін толықтырады.</p> <p>Дескриптор: өзгерістерін жіктейді</p>	<p>ҚБ «Мадақтау сэндвичі»</p> <p>ҚБ Мұғалім оқушылар жауабын мұқият тындап кері байланыс беріп отырады</p> <p>ҚБ «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>Суреттер</p> <p>Тірек-сызбалар</p> <p>Кесте</p> <p>ҚБ парағы</p>
--	---	--	--	---

3- тапсырма: Қазақстан Республикасының Президенті
Ой толғаныс

- Елбасы Н.Ә.Назарбаев қандай бітімгершілік бастамасын көтерді?
 - Этносаралық және дінаралық келісімнің қазақстандық моделінің ерекшелігі немен айқындалады?
 - Астанадағы әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезінің мәні неде? Неліктен дәл Астана рухани көшбасшыларының кездесуінің орнына айналды?
- «Қазақстан – дінаралық келісім аймағы» деген сөз орамын қалай түсінесіздер?

Екі жақты күнделік

Кітаптағы ой	Менің қосарым

Сабақтың соңы

Сабақты қорытындылау
Дін саласындағы мемлекет саясатының негізгі мақсаттары:
— дініне қарамай, ар-ождан мен дін еркіндігі және әркімнің құқықтары мен бостандықтары теңдігі кепілдерін қамтамасыз ету;
— діни бірлестіктердің еркін қызметіне

Кері байланыс.

- Мен нені үйрендім?
- Маған не қиын болды?
- Не күрделі болды?
- Мен енді нені үйренгім келеді?

Тақырып бойынша не білетінін, не білгісі келетінін, не білгенін жазады

Оқушылар бағалай критерийлерімен өз деңгейлерін бағалайды

A4, конспект